

YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
KLİNİK PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI

EVİLİK DOYUMUNU ETKİLEYEN FAKTÖRLER

EZGİ ÇALIŞGAN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

LEFKOŞA
2019

EVİLİK DOYUMUNU ETKİLEYEN FAKTÖRLER

EZGİ ÇALIŞGAN
20168892

YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
KLİNİK PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

TEZ DANIŞMANI
Prof. Dr. EBRU ÇAKICI

LEFKOŞA
2019

KABUL VE ONAY

Ezgi Çalışgan tarafından hazırlanan “Evlilik Doyumunu Etkileyen Faktörler” başlıklı bu çalışma, 21/06/2019 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans Yeterlik Tezi olarak kabul edilmiştir.

JÜRİ ÜYELERİ

Yrd. Doç. Dr. Ezgi ULU

Yakın Doğu Üniversitesi
Fen Edebiyat Fakültesi Psikoloji Bölümü

Prof. Dr. Ebru ÇAKICI (Danışman)

Yakın Doğu Üniversitesi
Fen Edebiyat Fakültesi Psikoloji Bölümü

Yrd. Doç Dr. Ayhan EŞ (Başkan)

Yakın Doğu Üniversitesi
Psikolojik Danışmanlık Rehberlik Bölümü

Prof. Dr. Mustafa Sağsan

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

BİLDİRİM

Hazırladığım tezin, tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt ederim. Tezimin kağıt ve elektronik kopyalarını Yakın Doğu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylıyorum

- Tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.
- Tezim sadece Yakın Doğu Üniversitesinde erişime açılabilir.
- Tezimin iki (2) yıl süre ile erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde tezimin tamamı erişime açılabilir.

Tarih

İmza

Ad, Soyad

TEŞEKKÜR

Öncelikli olarak yüksek lisans tezimi yazmamda yardımcı olan danışmanım Prof. Dr. Ebru Çakıcı' ya emeği ve sabrı için teşekkür ederim.

Her zaman her koşulda yanımda olan canım aileme destekleri ve emeği için teşekkür ederim.

Tez süreci boyunca yanımda bana destek olan, yol gösteren arkadaşlarıma teşekkür ederim..

ÖZ

EVLİLİK DOYUMUNU ETKİLEYEN FAKTÖRLER

Bu araştırmanın amacı evlilik çatışması, evlilik uyumu, cinsel doyum, cinsiyet gibi değişkenlerin evlilik doyumunu yordamadaki katkıları incelenmektedir.

Bu amaç doğrultusunda Aydın ili Söke ilçesinde yaşayan evli 150 kadın, 150 erkek toplam 300 katılımcıya ulaşılmıştır. Veri toplama amacıyla katılımcılara “Kişisel Bilgi Formu”, “Evlilik Yaşamı Ölçeği”, “Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği”, “Evlilik Yaşam Ölçeği” ve “Evlilik Uyum Ölçeği” uygulanmıştır. Bulunan sonuçlara göre evlilik uyumu, evlilik doyumunu, evlilik çatışması ve cinsel doyum sosyo-demografik özellikler tarafından etkilenmektedir. Aynı zamanda yapılan çoklu regresyon analizi sonucunda evlilik doyum ile evlilik uyumu arasında pozitif yönlü, evlilik çatışması ile arasında negatif yönlü, cinsel doyum ile arasında pozitif yönlü ilişki olduğu bulunmuştur.

Evlilik danışmanlığında klinisyenler evlilik doyumunu etkileyen birden fazla etmen olduğunu göz önünde bulundurarak değerlendirme yapmalıdır.

Anahtar kelimeler: Evlilik doyumunu, Evlilik uyumu, Cinsel Doyum, Evlilik çatışması

ABSTRACT

FACTORS AFFECTING MARITAL SATISFACTION

The aim of this research is to investigate how the marriage conflict, marriage adjustment, sexual satisfaction and the gender effect the marital satisfaction. 150 married women and 150 men were retrieved from Aydın-Söke region. To collect data as 'Personal Information Form', 'Marriage Life Scale', Golombock-Rust Sexual Satisfaction Scale' and 'Marriage Adjustment Scale' were applied. According to results, marriage adjustment, marriage satisfaction and marriage conflict and sexual satisfaction are affected by socio-demographic characteristics. At the same time, with the result of the regression analysis shows has found that there is a positive relation between marriage adjustment and sexual satisfaction and marriage satisfaction and negative relation between marriage adjustment marriage conflict.

In marital counseling, clinicians should evaluate multiple factors that affect marital satisfaction.

Keywords: Marital adjustment, marital satisfaction, marital conflict, Sexual Satisfaction

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY

BİLDİRİM

TEŞEKKÜRiii

ÖZ.....iv

ABSTRACTv

İÇİNDEKİLER.....vi

TABLolar DİZİNİ.....ix

KISALTMALARxii

1. BÖLÜM

GİRİŞ1

1.1 Problem durumu1

1.2 Araştırmanın amacı.....2

1.3 Araştırmanın önemi3

1.4 Sınırlılıklar.....3

1.5 Tanımlar.....3

2. BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE, İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....5

2.1 Evlilik6

2.1.1 Aile kavramı.....6

2.2 Evlilik çatışması6

2.3 Evlilik doyumu.....8

2.4. Cinsel doyum10

2.5. Evlilik uyumu.....13

3. BÖLÜM

ARAŞTIRMA YÖNTEMİ	16
3.1 Araştırmanın modeli	16
3.2 Evren ve örneklem	16
3.3 Veri toplama araçları.....	18
3.3.1 Kişisel bilgi formu	18
3.3.2 Evlilik Çatışma Ölçeği.....	19
3.3.3 Golombock-Rust Cinsel Doyum Ölçeği	19
3.3.4 Evlilik Yaşam Ölçeği	20
3.3.5 Evlilik Uyum Ölçeği.....	21
3.4 Verilerin toplanması	21
3.5 Verilerin analizi.....	22

4. BÖLÜM

BULGULAR.....	23
----------------------	-----------

5. BÖLÜM

TARTIŞMA	57
-----------------------	-----------

6. BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER	71
6.1 Sonuç	71
6.2 Öneriler	73
KAYNAKÇA	74

EKLER

Ek-1 Bilgilendirilmiş onam formu	82
Ek-2 Kişisel bilgi formu.....	84
Ek-3 Evlilik yaşam ölçeği.....	85
Ek-4 Evlilik çatışma ölçeği	86
Ek-5 Evlilikte uyum ölçeği.....	87
Ek-6 Golombok-Rust cinsel doyum ölçeği	88
Ek-7 Ölçek kullanım izinleri.....	90
ÖZGEÇMİŞ	93
İNTİHAL RAPORU	94
ETİK KURUL RAPORU	95

TABLolar DİZİNİ

Tablo 1. Araştırmaya katılan kişilerin demografik özellikleri.....	7
Tablo 2. Evlilik uyumu ölçeğine ait normal dağılım testi sonuçları.....	23
Tablo 3. Katılımcıların evlilik uyumu ölçeğine ilişkin ortalama ve standart sapma değerleri.....	23
Tablo 4. Katılımcıların evlilik uyumu algılarının cinsiyetine göre farklılaşma durumuna ait bağımsız örneklem T-testi sonuçları.....	24
Tablo 5. Katılımcıların evlilik uyumu algılarının çalışma durumlarına göre farklılaşma durumuna ait bağımsız örneklem T-testi sonuçları.....	24
Tablo 6. Katılımcıların evlilik uyumu algılarının evlenme şekillerine göre farklılaşma durumuna ait bağımsız örneklem T-testi sonuçları.....	25
Tablo 7: Katılımcıların evlilik uyumu algılarının eğitim durumlarına göre farklılaşma durumuna ait anova testi sonuçları.....	25
Tablo 8. Katılımcıların evlilik uyumu algılarının sosyo-ekonomik düzeylerine göre farklılaşma durumuna ait anova testi sonuçları.....	26
Tablo 9. Katılımcıların yaş evlilik yılı ve çocuk sayısı değişkenleri ile evlilik uyumu algılarının birbirileri arasındaki ilişkiyi belirleyen pearson korelasyon katsayısı sonuçları.....	27
Tablo 10. Evlilikte çatışma ölçeğine ait normal dağılım testi sonuçları.....	27
Tablo 11. Katılımcıların evlilikte çatışma ölçeğine ilişkin ortalama ve standart sapma değerleri.....	28
Tablo 12. Katılımcıların evlilikte çatışma düzeylerinin cinsiyetine göre farklılaşma durumuna ait bağımsız örneklem T-testi sonuçları.....	28
Tablo 13. Katılımcıların evlilikte çatışma düzeylerinin çalışma durumlarına göre farklılaşma durumuna ait bağımsız örneklem T-testi sonuçları.....	29
Tablo 14. Katılımcıların evlilikte çatışma düzeylerinin evlenme şekillerine göre farklılaşma durumuna ait bağımsız örneklem T-testi sonuçları.....	30

Tablo 15. <i>Katılımcıların evlilikte çatışma düzeylerinin eğitim durumlarına göre farklılaşma durumuna ait anova testi sonuçları.....</i>	31
Tablo 16. <i>Katılımcıların evlilikte çatışma algılarının sosyo-ekonomik düzeylerine göre farklılaşma durumuna ait anova testi sonuçları.....</i>	32
Tablo 17. <i>Katılımcıların yaş evlilik yılı ve çocuk sayısı değişkenleri ile evlilikte çatışma algılarının birbirileri arasındaki ilişkiyi belirleyen pearson korelasyon katsayısı sonuçları.....</i>	33
Tablo 18. <i>Evlilik doyum ölçeğine ait normal dağılım testi sonuçları.....</i>	34
Tablo 19. <i>Katılımcıların evlilik doyum ölçeğine ilişkin ortalama ve standart sapma değerleri.....</i>	34
Tablo 20. <i>Katılımcıların evlilik doyum algılarının cinsiyetine göre farklılaşma durumuna ait bağımsız örneklem T-testi sonuçları.....</i>	34
Tablo 21. <i>Katılımcıların evlilik doyum algılarının çalışma durumlarına göre farklılaşma durumuna ait bağımsız örneklem T-testi sonuçları.....</i>	35
Tablo 22. <i>Katılımcıların evlilik doyum algılarının evlenme şekillerine göre farklılaşma durumuna ait bağımsız örneklem T-testi sonuçları.....</i>	35
Tablo 23. <i>Katılımcıların evlilik doyum algılarının eğitim durumlarına göre farklılaşma durumuna ait anova testi sonuçları.....</i>	36
Tablo 24. <i>Katılımcıların evlilik doyum algılarının sosyo-ekonomik düzeylerine göre farklılaşma durumuna ait anova testi sonuçları.....</i>	37
Tablo 25. <i>Katılımcıların yaş evlilik yılı ve çocuk sayısı değişkenleri ile evlilikte doyum algılarının birbirileri arasındaki ilişkiyi belirleyen pearson korelasyon katsayısı sonuçları.....</i>	37
Tablo 26. <i>Cinsel doyum ölçeğine ait normal dağılım testi sonuçları.....</i>	38
Tablo 27. <i>Katılımcıların cinsel doyum ölçeğine ilişkin ortalama ve standart sapma değerleri.....</i>	39
Tablo 28. <i>Katılımcıların cinsel doyum algılarının cinsiyetine göre farklılaşma durumuna ait bağımsız örneklem T-testi sonuçları.....</i>	40

Tablo 29. <i>Katılımcıların cinsel doyum algılarının çalışma durumlarına göre farklılaşma durumuna ait bağımsız örneklem T-testi sonuçları.....</i>	41
Tablo 30. <i>Katılımcıların cinsel doyum algılarının evlenme şekillerine göre farklılaşma durumuna ait bağımsız örneklem T-testi sonuçlar.....</i>	43
Tablo 31. <i>Katılımcıların cinsel doyum algılarının eğitim durumlarına göre farklılaşma durumuna ait anova testi sonuçları.....</i>	45
Tablo 32. <i>Katılımcıların cinsel doyum algılarının sosyo-ekonomik düzeylerine göre farklılaşma durumuna ait anova testi sonuçları.....</i>	47
Tablo 33. <i>Katılımcıların yaş evlilik yılı ve çocuk sayısı değişkenleri ile cinsel doyum algılarının birbirileri arasındaki ilişkiyi belirleyen pearson korelasyon katsayısı sonuçları.....</i>	49
Tablo 34. <i>Ölçekler arasındaki ilişkiyi belirleyen pearson korelasyon katsayısı sonuçları.....</i>	51
Tablo 35. <i>Evlilikte uyum, cinsel doyum, evlilikte çatışma yaygınlığı ve evlilikte çatışma sıklığının evlilikte doyum üzerindeki etkisine ait çoklu regresyon analiz sonuçları.....</i>	55

Kısaltmalar

EÇÖ: Evlilik Çatışma Ölçeği

EUÖ: Evlilik Uyum Ölçeği

EYÖ: Evlilik Yaşam Ölçeği

GRCDE: Golombock-Rust Cinsel Doyum Envanteri

1. BÖLÜM

GİRİŞ

Bu bölümde araştırmada yer alan problem durumu, araştırma amacı, önemi ve sınırlılıkları ele alınmıştır.

1.1 Problem durumu

Evlilik iki farklı insanın, kültürün ve ailelerin bir araya gelme sürecidir. Aile kavramı Türk toplumunda; toplumsal yapının temelini oluşturduğundan büyük öneme sahiptir. Bu sebeple evlilik doyumu, evlilik uyumu, evlilik çatışması, boşanma gibi olgular birçok araştırmaya konu olmuştur. Evlilik içerisinde bireyin davranışları, aile içi rolleri ve sorumlulukları açısından karmaşık bir süreçtir. Bu roller tam olarak karşılanmadığında çatışmaların ortaya çıkacağı aşıkardır. Karşılanmayan bu roller sonucunda evlilik süreci boşanma ile sonuçlanabilmektedir. Boşanma iki birey arasındaki duygusal ve kişisel birlikteliğın sonlanmasıdır. Günümüzde boşanma oranları da hızla artmaktadır.

Evlenme iki kişinin ortak bir çerçevede buluşması insan doğasının en belirgin özellikleri arasındadır. İki kişinin hukuksal açıdan birleşip aynı çatının altında kurdukları sosyal, ahlaki ve hukuki kurumdur. Kadın erkek arasında var olan uyuşma insan doğası için çok önemli olmakla birlikte çok fazla merak konusu olmuş ve araştırılmaya başlanmıştır (Öztań,2000).

Sakallı-Uğurlu (2003), Evlilik süreci içerisinde çiftlerin birbirleriyle uyumunu ve mutluluğunu aynı zamanda da evlilik kalitelerini etkileyen, nitelendiren en önemli etmenlerden biri çatışmadır ve çiftlerin bu çatışmalar ile nasıl başa çıktıkları da önemli bir noktadır. İnsanların bütün ilişkilerinde hatta duygusal ilişkilerinde de olduğu gibi evlilik süreci içerisinde de çatışma muhakkak

süregelen bir süreçtir. Bununla birlikte eşlerin bu çatışma süreçlerini nasıl yönettikleri, başa çıkma yöntemleri, bu sürecin ilerleyişi ve gidişatı, evlilikten beklenen ve alınan doyum, eşlerin fiziksel ve ruhsal durumları gibi birçok durum da bu bakımdan önemli bir noktadır. Bireyler eşleriyle yaşamlarında, eşlerin uygun davranış ve hareketlerinde genellemelere aykırı durumlarda ve bunu belirtmeleri sonucu ortaya çıkan çatışma sürecinde duygusal uyarılmalar meydana gelmektedir. Evlilik sürecini etkileyen birçok etmen bulunmasıyla beraber, kişinin kişisel bilgileri bu etmenlerin en önemli unsurları arasındadır.

Scott ve ark. (2012), Amerika'da yapmış oldukları ve 535 evli çiftin katıldığı çalışmada depresyon, sağlık ve cinsel doyum gibi konuları incelemişlerdir.

Yaşamın vazgeçilmez noktalarından bir tanesi de cinselliktir. Cinsel yaşamda yaşanan sorunlar hayatın diğer alanlarını hatta tüm yaşamını olumsuz yönde etkilemektedir. Bireylerin yaşamlarındaki refah seviyelerini arttıran ve geliştiren temel kavram cinsel doyum sürecidir ve önemli bir rol oynar. Kişinin genel yaşamında, hayatında iyi durumda olması hatta fiziksel ve psikolojik iyi olma hali, kişinin cinsel doyum seviyesinin yüksek olması ile alakalı bulunmuştur.

Evlilik yaşamındaki sorunlar insanın ruh sağlığını etkilemektedir. Günümüzde boşanma oranları artmakta ve bu nedenle evlilik sorunları ruh sağlığı sorunu haline gelmektedir. Evliliğin ve evliliklerdeki sorunun daha iyi anlaşılması çözümü kolaylaştıracaktır.

1.2 Araştırmanın amacı

Bu çalışmanın amacı evli kişilerin evlilik sürecindeki çatışmaları, uyumları, cinsel doyumlari ve demografik özellikler ile evlilikten aldıkları doyumunu nasıl etkilediğinin incelenmesidir. Bir diğer amacı ise evlilik uyumu, cinsel doyum ve evlilik doyumunu değişkenlerinin cinsiyet ve sosyo-demografik değişkenler açısından incelenmesidir.

Bu çalışmanın alt amaçları şu şekildedir:

- 1) Evlilik doyumu; evlilik uyumu, evlilik çatışması, cinsel doyum ve sosyo-demografik etkenler tarafından yordandır.
- 2) Evlilik uyumu arttıkça evlilik doyumu artar.
- 3) Cinsel doyum arttıkça evlilik doyumu artar.
- 4) Evliliklerde çatışma azaldıkça evlilik doyumu artar.
- 5) Eğitim düzeyi arttıkça evlilik doyumu artar.
- 6) Cinsiyetlere göre doyum farklılaşır.
- 7) Sosyo-ekonomik düzey arttıkça evlilik doyumu artar.

1.3 Araştırmanın önemi

Evlilik çatışması ve eşler arası ilişkilerde yaşattığı olumsuz sonuçlar nedeniyle ruh sağlığı alanında çalışan uzmanların müdahale olması gereken bir durumdur. Kişiler genellikle bu sorunları görmezden gelme, sorunları paylaşmama veya bir uzmana başvurma konusunda çekingen bir duruş sergileyebilir. Çatışmanın altında yatan konuların temelinin araştırılması ve anlaşılması, cinsiyetler arası farklılığın hakkında bilgilendirilmesi, aynı şekilde evlilikte kaçınılmaz olan çatışmanın çiftler arasında nasıl yürütüldüğünü ve cinsiyetler arası farkın gözlemlenmesi açısından bu konu üzerinde hizmet veren uzmanların uygulama süreçlerinde bir bakış açısı kazandırılması amaçlanmaktadır. Aynı zamanda bu araştırmada ele alınan değişkenlerin birlikte kullanıldığı çalışmalar oldukça nadirdir. Evlilik yaşamının daha iyi anlaşılması açısından önem taşımaktadır.

1.4 Sınırlılıklar

Bu araştırmada örneklem Aydın-Söke ilçesinden alındığından, sonuçlar farklı bölgelere genellenemez.

Araştırmada birçok kişinin anket sorularını yanıtlamada dirençli olduğu, anketi doldurmak istemedikleri gözlenmiş ve anket bitiminde çeşitli eleştirilerde bulunmuşlardır. Bu da önemli bir sınırlılıktır.

Araştırmada değerlendirilen ölçekler ile evlilik uyumu 'Evlilik Uyum Ölçeği', evlilik çatışması 'Evlilik Çatışma Ölçeği', evlilik doyum 'Evlilik Yaşam Ölçeği' ile cinsel doyum için 'Golombok-Rust Cinsel Doyum Envanteri' ile sınırlıdır.

1.5 Tanımlar

Evlilik Doyumu: Çiftlerin kendilerini bireysel olarak hissettikleri öznel mutluluk ve memnuniyet duyguları olarak belirtilir (Erbek ve ark., 2005).

Evlilik Çatışması: Çatışma sürecinde, mevcut çözümler doyuma ulaştırıcı olmadığında yaşanacak durumdur (Özen,2006).

Cinsel Doyum: Kişinin cinsel ilişkisinden duyduğu memnuniyetin yani haz ve uyumun düzeyi olarak tanımlanmaktadır (DSÖ, 2010).

Evlilik Uyumu: Eşlerin birbirleri ile kurdukları iletişim, zevk alarak aktivitelerde bulunulması, birbiri hakkında iyi yönde duygu ve fikirlere sahip olunması, sorunları birlikte çözebilme becerileri yüksek, olumlu ilişki nitelikleri kazanmış şeklinde ifade edilir (Öztürk ve Arkar, 2014).

2. BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE ve İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1 Evlilik

Evlilik müessesesi insan neslini çocuklar ile garantiye almış olduğu, soyunu devam ettirdiği toplumsal bir kurumdur (Bacanlı, 2001). Bununla birlikte aile evrensellik niteliğinde, duygusal yapıya sahip, toplumun çekirdek parçasını oluşturan ve belli kurallara dayanan, etkileşim içeren yapıdır. Kişi yaşamı içerisinde ben yerine biz olarak düşündüğü yaşamın öncesi ve sonrasındaki hayatında değişikliklere uğradığı evlilik süreci geçmişten günümüze süregelen en yaygın ve ortak devam eden birliktelik olarak görülmektedir (Özgüven, 2001).

Bununla birlikte evlilik ile temelleşen nokta hem kadın hem de erkeğin beraber yaşam ortaklığı ile bütünleşen süreçtir. Başka bir deyişle evlilik diye adlandırdığımız süreç sadece bir erkek ve kadının oluşturduğu klasik ve sıradan bir birliktelik değildir. Bunun tam aksine evlilik; insanın yaşam sürecindeki baştan sona gerçekleşen ve belirli bir süreklilik sağlayan önemli bir sözleşmenin ürünüdür ve bunun sonucunda toplumun da temel yapı taşı olan aile kavramı doğmuş olur (Taşbaş, 2010).

Evlilik kavramı tanımlanırken kişinin yaşamında önemli olan kişilerarası olan ilişkiden biri olarak kabul edilir. Bireylerden bazı kısımları için evlilik önemli bir doyum ve mutluluk kaynağı olurken, diğer kişiler için olumsuz sonuçları beraberinde getirir. Mutlu olunmayan bir evliliği sürdürmenin temeli genel

mutluluk, yaşam doyumu, benlik saygısı ile ilişkili olup genel sağlık yönünden de olumsuz yönde ilişkili olduğu temeline dayanır (Hawkins, 2005).

2.1.1 Aile kavramı

Aile kelimesinin ilk oluşumu bireyler arasındaki evlilik ile ortaya çıkmaktadır. Evlilik; içerisinde bulunduğumuz cemiyetin toplumsal, etik, ahlaki ve kültürel devamlılığın sürdürülmesinde önemli bir yöntem olarak ortaya çıkmaktadır. Sistemli bir aile düzeninin ortaya çıkması ve evliliğin sürdürülmesi asıl tabanda iki farklı bireyin, iki ayrı öz yapısının bütünündeki uyumun saplanmasıyla etkisiyle ortaya çıkmaktadır (Kansız ve Arkar, 2011).

Aile sistemi, aile bireyleri arasındaki güç ilişkisi, aile bireylerinin birbiriyle olan tutum ve tavırları, duyguları, değerlerinin ve davranış gibi eylemlerin toplamından ortaya çıkar. Sağlıklı ailelerin özelliklerinin açığa çıkması için, bu özelliklerin önemsenmesi gerekmektedir. Gladding (2002), sağlıklı ailenin özelliklerini aşağıdaki gibi sıralamak mümkündür.

1. Aile üyeleri ile bağlılık içerisinde olunması
2. Aile üyelerinin birbirlerine şükran duyuyor olması.
3. Aile üyeleri ile yapılacak olan aktivitelere istekli olunması.
4. Aile içerisinde iletişimin etkili olması
5. Sorunlu durumlarında olumlu şekilde hareket etme yeteneği.
6. Aile üyelerinin birbirlerini desteklemeleri.
7. Aile fertleri üzerine düşen rollere uygun davranabilmesi

2.2 Evlilik çatışması

Evlilik çatışmasını evli bireyler arasındaki anlaşmazlık, zıtlık ve uyumsuzluk olarak aktarmıştır (Özen, 2006).

Çatışmanın evlilik konusunda odaklanan araştırmalarda sıkça bahsedilen temel bir konu birbirine bağlı, birbirini birçok biçimde etkileyen, farklı ihtiyaçlara sahip, ilgi ve hedefleri olan ya da hedef veya amaçları aynı dahi olsa bu hedeflere çeşitli yollardan ilerlemeye çalışan kişiler arasında sınırlılıkların var olması nedeniyle bu süreçlerde çatışma yaşanması normal olarak tanımlanmıştır (Ridley, Wilhelm ve Surra, 2001).

Taylor ve arkadaşlarına göre (2007), evliliklerde ve ilişkilerde en iyi durumlarda, uyumun yüksekliğinde bile çatışma süreçleri kaçınılmaz bir durumdur ve evli çiftlerde daha yaygın görülür. Çatışma denilen kavram, arkadaşlar arasında, yöneticiler, aile arasındaki ilişkilerde de görülmektedir; fakat çoğu çatışma kavramı karşıt cinsel çiftler arasındaki süreçlerde araştırılmıştır. Etkileşim ve iletişimlerde süreklilik ve geçerlilik sağlayan karşılıklı konuşmanın önemi büyüktür ve bu konuşma süreci açısından ihtiyaç duyulan bir güvenli bölge oluşturulmalıdır.

Araştırmacılar genellikle çatışma nedenlerini çok sebepli nedenlerden kaynaklanabildiğini belirtmişlerdir ve bu sebeplerin farklı aşamaları ve düzeyleri olduğunu, bu çatışmaların nedenlerine pek çok faktör önermişlerdir. Çatışmaların sözel ve fiziksel şiddet, tarafların birbirlerinin davranışlarından algıladıkları eşitsizlik, evlilik dışı ilişkiler, farklı kişisel bakış açıları ve tutumlar, pek çeşitli kişilik özellikleri, maddeyi kötüye kullanım gibi istenmeyen olaylar ya da yaşam olayları gibi faktörler çatışmaların nedenleri arasında gösterilebilir. Çatışma nedenleri arasında gösterilen kişilik özellikleri, iletişimden kaynaklanan sorunların da yanı sıra ilişki dışındaki olaylar ve faktörler de çatışma sürecini başlatabilir. Çatışmanın son aşamasında ise ayrılma ve geri çekilme bulunur ve bu evrelerde ise çiftlerden birinin baskın gelme, iki tarafında yapamadığı ortak bir uzlaşma, iki tarafında ihtiyaçlarını karşılayan ve buna olanak sağlayan bir çözüm yolunun bulunduğu anlaşma süreci ve iyileştirme ile birlikte ikili ilişkide uzun süreli değişiklik olur. Çatışmanın en son aşamasında gerçekleşen boşanma veya ayrılmada tarafların istedikleri bir durumda anlaşma ile sonuçlanabilmektedir veya çiftlerden birinin daha baskın geldiği, kazandığı, o tarafın istediği durum ile sonuçlanabilmektedir (Hendrick, 2009).

Weiten (1986), evlilikte sıkça karşılan ve çatışmaya sebep olan sorunları araştırmış ve aşağıdaki etmenleri belirlemiştir:1) Evliliğe yönelik gerçekdışı beklentilerin varlığı, 2) Kişilerin birbirlerini farklı şekil ve rol kalıbına sokması, 3)Ekonomik sorunların varlığı, 4) İletişimde kısıtlılık, 5) Akrabalar ile ilgili sorunlar 6) Evlilik sürecindeki cinsel sorunlar, 7) Eşler arasında çocuklar ve buna bağlı görüş ayrılığı, 8) Eşlerin yeniliklere uyum sağlayamaması, 9) Kıskançlık vb diğer sorunlar (Akt. Canel,2007).

Çıplak (2015), 353 evli katılımcının evliliklerindeki çatışma (yaygınlık-sıklık) durumlarında kullandıkları başa çıkma biçimleriyle olan ilişkisini araştırdığı çalışmasında yapılan araştırma sonucunda kişilerin evlilik çatışması sıklık ve yaygınlık puanlarının kişilerin cinsiyet, yaş çocuk sayısı gibi bazı demografik özelliklere göre farklılaştığı bulunmuştur.

Erok (2013), Ankara ve İstanbul illerinde ikamet eden 202 evli çift ile yapmış olduğu çalışmasında evlilik çatışmasında yaygın olarak görülen yordama olarak ilk sorun evlilik ilişkisinde sorunları halletmek , birinci derece olmayan bireylerarası kızgınlık intikam almaya dönük olan reaksiyonlar son olarak ise kişilerarasındaki bağlantılara yönelik bilişsel süreç çarpıtmaları olarak bulunmuştur.

2.3 Evlilik doyumu

Thibaut ve Kelly'nin (1959) etkileşim sonuçları kuramını geliştirmişlerdir. Bu kuram da partnerler arasındaki ilişkilerde aldanmışlık, bağlılık ve doyumu anlamlandırmak için kapsamlı bir anlayış sunmuştur. Bununla birlikte çiftler arasındaki etkileşime odaklanmıştır. Çiftler arasındaki bu etkileşim bireylerin iletişimini, birbirleri için ürünler ortaya konması şeklinde tanımlanır. Bu etkileşim de sıkıntı, acı,mutsuzluk, sevinç, zevk ve mutluluk gibi ödül ve bedeller ortaya koymaktadır. Çiftler arasındaki ilişkinin ödülleri bireyin sonucunda elde ettiği doyum, sevk ve mutluluktur buna karşılık bedeller ise kişinin davranışını herkesten durumlar olarak ortaya çıkmaktadır.

Evlilik doyumu kişilerin romantik ilişkilerinin her zerrede hissettikleri kişisel mutluluk ve tatmin duyguları olarak anlatılmaktadır. Kişilerin geçmişte

yaşadığı deneyimlerin evlilik doyumunu etkilediği görülmüştür. Geçmiş yaşantılara ait bağlanma stilleri kuramı önemlidir. Evlilik doyumunu yordalayan etmenlerden biri bağlanma stilleridir. 70 evli çiftle yapılan çalışmada kadınların evlilik doyumunu olumlu yönde etkileyen etmenler arasında güvenli bağlanma stiline rastlanmıştır (Ertan, 2002).

Yapılan başka bir çalışmada; 302 evli bireyde evlilik doyumunu ve cinsiyet rolleri incelenmiş, evlilik doyumunu ile cinsiyet rolleri arasında anlamlı fark saptanırken evlilik doyumunu ile bireylerin yaş, cinsiyet, eğitim durumu, çocuk sayısı gibi etmenlerin evlilik doyumunu etkilemediği saptanmıştır (Çınar, 2008).

Cihan-Güngör, (2007), 1024 evli bireyden oluşan çalışmada iletişime açık, uyumlu ve kendini kontrol etme davranışları evlilik doyumunu olumlu olarak etkilerken, duygusal tutarsız davranışların varlığı evlilik doyumunu olumsuz etkilediği saptanmıştır.

119 gönüllü öğretim üyesiyle yapılan çalışmada evlilik uyumu ve yaşam doyumunu iş değişkeniyle incelenmiş ve cinsiyetler arası fark olmadığı bulunmuştur. Eğitim seviyeleri dikkate alınarak, eğitim seviyesi arttıkça cinsiyetin evlilik doyumunu ve uyumunu farklılaştırıcı etken olarak ortadan kalktığı görülmüştür. Profesörler ve öğretim görevlileri arasındaki yaşam doyumunu incelendiğinde profesörlerin yaşam doyumunu daha yüksek olarak bulunmuştur. (Çelik ve Tümkaya, 2012).

Stinson ve arkadaşları (2017), 191 Amerika'da yaşayan latin kökenli katılımcıyla yaptığı çalışmada bağımlılık-dayanışma modelini kullanarak çatışma çözme stilleri ve evlilik memnuniyetlerini nasıl etkilediğini incelemiş, evlilik doyumunu etkileyen bir çok etmenle birlikte, en önemli etmen içerisinde bireylerin ilişkide sorun çözme becerisini vurgulamış ve ilişkilerde çatışmanın kaçınılmaz olduğunu vurgulamıştır.

Yıldırım (2004), eş destek ölçeğini geliştirirken 248 evli bireyle çalışmış evlilik doyumunu ile bağlantılı olduğu düşünülen hususlardan biride eş desteği olarak belirlemiştir. Bireyler tarafından sahip olunan sağlıklı yetilerin önemli göstergesi olarak karşımıza çıkar. Eş desteği, eş ile ilişkili birçok özelliğten etkilenir.

Doyumsuz evlilikler içerisinde genellikle olumsuz özellikler besler evlilik doyumunu yaşanan bir döneme ait değil, evlilikte yaşanan bütün süreçleri kapsayarak ifade edilmesi gerektiği vurgulanmıştır (Bradbury, Finchom ve Beach, 2000).

Yapılan çalışmalarda kadınlar ve erkekler arasında duygusal çeşitliliği daha yoğun yaşamada kadınlarda farklılık bulunmuştur. Cinsiyet arasında yaşanan bu farklılık evliliklerde gelecek açısından bireyler tarafından nasıl değerlendirildiğidir. Aynı zamanda kadınların yüz ifadelerine karşı duyarlılığı, erkeklere oranla daha fazladır. Kadınlar sorunlara karşı daha duyarlıdır. Mutsuz evliliklerde kadınlar şikayetlerini erkeklere göre daha çok dile getirdikleri saptanmıştır (Goleman, 2000).

2.4 Cinsel doyum

Cinsel uyum kavramının açıklaması bireylerin boşalması, doyum ve haz seviyelerinin artış amacıyla olması demek değildir. Bununla birlikte yalnızca partnerlerin cinsel organlarının birleşmesi demek de değildir. Denilebilir ki cinsel uyum ve cinsel doyum genel uyum süreçlerine de bir etkidir ve genel ilişki bütünüün bir parçasıdır aynı zamanda da ruhsal açıdan bazı karmaşalar içerebilmektedir. Cinsel uyumun içerisinde yer alan bazı duygular bulunmaktadır. Bu duygular arasında; sevme, sevilme, bağlılık, dokunma çiftlerin birbirleri ile paylaştıkları konular gibi duygular cinsel uyumun içerisinde yer alır. Bununla birlikte çiftler arasında cinsel işlevde cinsel uyumun bir parçası olmakla beraber genel sağlığın da önemli bir boyutudur. Buna örnek olarak, cinsel ilişki sıklığı ve cinsel uyumun güçlülüğünü yaşamayan bireylerin, bu durumları yaşayan bireylere oranla daha uzun yaşadıkları yani yaşam seviyelerinin daha uzun olduğu bilinir. İnsan yaşamında temel olan üç adet uyum alanları vardır. Bu alanlar iş yaşamı; sevme, sevilme, cinsel sevişme, toplumsal ve öznel davranış, tutum ve ilgi alanlarıdır. Bu alanların herhangi birindeki uyumun bozulması diğer alanları da doğal olarak etkiler. Diğer insanlar ile ilişkilerinde uyum bozukluğu gösteren bir kişi kendi cinsel yaşamında da uyum ve doyum güçlüğü çeker. Eğer bu cinsel uyum ve doyumsuzlukları aşırı düzeyde ise bu durum aşırı düzeyde ise bu durum özel

ve sosyal yaşamlarına da yansiyabilir. Bu durum o alanlarda da uyum bozukluğu çekmelerine neden olabilir. Cinsel uyumu bozan ve etkileyen bazı faktörler bulunur. Bunlar; bireylerin cinsel kimliğinin gelişimini olumsuz etkileyen biyo-psikososyal etkenler, bazı biyolojik hastalıklar, kişinin kendi özel ve toplumsal yaşamını olumsuz etkileyen nedenler(uyum güçlükleri, iş hayatındaki başarısızlık ve tatminsizlikler) bu durumlar kişiye üzüntü yaratacağından dolayı doyurucu cinsel yaşam gerçekleşmesi beklenemez. Tüm bunlarla birlikte kişinin kendi partnerinin uyumsuz davranış ve tutumlar sergilemesi de cinsel uyum ve cinsel doyumu etkileyen en temel faktördür (Öztürk ve Uluşahin, 2016).

Cinsel birliktelik içerisinde cinsel doyum ve cinsel uyum denilen iki kavram birbirleri ile aynı süreç içerisinde giden etkileşim halindeki kavramlardır. Kadın ve erkek arasında eğer bir cinsel uyum varsa o zaman cinsel doyumdan da söz edebiliriz. Bununla birlikte, evlilik doyumu ve evlilik uyumu diye adlandırdığımız iki kavramda da bu tanımlamalara uygun olarak cinsel birlikteliğin devamında cinsel doyumdan da söz edilebiliyorsa burada cinsel uyumdan da bahsetmek mümkün olacaktır (Brezsnyak, 2004).

Evliliğin içerdiği bağlayıcı ve önemli güçler arasında cinsellik temel bir konudur. Cinsel yaşamın sağlıklı olması, çiftler arasında kişilere özel bir yakınlık oluştururken birbirine olan bağda artmaktadır. Cinsel Yaşamın iyi olma hali kişilerin evlilik süreçlerinde duygu ve beklentilere saygı duymasını kolaylaştırır. Aynı zamanda cinsel yaşamın çiftlerin iletişimlerinde ve aralarındaki gerilim seviyesini düşürdüğü, duyguların gelişiminde önemli bir rol oynadığı düşünülmektedir. Cinsel ilişkilerin zamanı, süreci, tatmin karlılığı, tekniği, cinsel doyumu yordalayan ana etmenler arasında gösterilmektedir (Canel, 2012).

Sakarya'da yapılan bir araştırmada gönüllü boşanma sürecindeki 150 kadın katılımcı ile çalışmıştır. Zaman ilerledikçe yani süreç arttıkça eşlerin cinsel birlikteliklerinde birbirlerini tatmin edememelerinde moral bozukluğu etkeninin aile ilişkilerinde ve evlilik sürecini de olumsuz etkilediğini yani yordadığını belirtmiştir (Abalı, 2006).

Evlilikten doyum almanın önemi ve bunun sağlanmasının süreci, cinsel yaşam ihtiyaçlarının giderilmesidir. Youn (2009), ise cinsel yaşantı bakımından

çiftlerin birbirlerinin bu ihtiyaçlarına sağlamalarının ve bu ihtiyaçlarına karşılık vermelerinin yanı sıra, ihtiyaçlar giderildiğinde, karşılık verildiğinde bu ihtiyaçlara nasıl karşılık verildiği de cinsel yaşam ve cinsel doyum için önemli bir noktadır. Ayrıca Litzinger ve Gordon (2005), evlilik doyumuna fayda sağlayan noktanın cinsel doyum ve evlilik doyumunun arasındaki ilişki orantılığı sonucu olduğunu savunmuşlardır.

Brody ve Costa (2009), cinsel yaşamdan doyum alınamadığını ve bu cinsel doyumsuzluğun hızla yayıldığını savunmuşlardır. Bununla birlikte bu cinsel hızla yayıldığı süreçte kadınların %58'i ve erkeklerin de % 57'sinin cinsel doyumlarının azaldığı saptanmıştır. Evlilik kalitesinin haritasının cinsel doyum olduğu bilinmektedir. Evli olan çiftler evlilik süreçlerinde cinsellik bakımından nasıl hissettikleri ve bu doyuma ulaşip ulaşmadıkları ile diğer ilişkileri hakkında nasıl hissettikleriyle orantılıdır ve tüm bunlarla ilişkili bir durumdur. Kadınlara göre partnerleri ile cinsel doyumlarının tanımlanmasının fazla olması, duygusal ilişkilerindeki yakınlık ile doğrudan bağlantılıdır. Evliliklerinde doyuma ulaşan çiftler cinsel olarak da doyuma ulaşmışlardır.

Byers (2005), çiftlerin çatışmalar yaşamalarının hatta çözülmeyen çatışmalar yaşamalarının, tarafların birbirlerine olan sevgilerinin ve duygusal yönden uzak ve mesafeli olmalarının da cinsel yönden doyuma ulaşılması ile ilişkilidir.

Stephenson ve Meston (2010) göre, çiftlerin kendi yaşam kalite seviyelerinin duygusal ilişkilerindeki doyum ve ilişkide normal yani sıradanlığın da cinsel doyum ile arasında yüksek bir ilişkili olduğu belirtilmiştir. Bir başka deyişle ile cinsel doyum kavramı diğer tüm ilişki kaliteleri ve doyumunu ile çok yüksek bir şekilde ilişkilidir.

Bildirici (2016), evlilik süresi, cinsel yaşam ve evlilik uyumu ile ilişkisini demografik özelliklere göre karşılaştırmış, çalışmasında İstanbul ilinde yaşayan 120 katılımcıya istek, ruhsal ve bedensel uyarılma, orgazm gibi alt ölçeklere sahip olan Arizona Cinsel Yaşam Ölçeği ve Locke ve Wallace'ın 1959 da geliştirilen Evlilik Uyum Ölçeği uygulanmış evlilik süresinin bu iki değişken arasındaki ilişkiyi incelemeye çalışmıştır. Katılımcıların bu iki ölçekten aldığı toplam puanlar arasında negatif yönlü anlamlı ilişki saptanmıştır. Katılımcıların uyum ölçeği puanları ile evlilik süresi değişkenine

göre incelendiğinde evlilik süresi arttıkça evlilik uyumunun azaldığı bulunmuştur. Bir diğer yandan Cinsel Yaşantı Ölçeği toplam puanları ile karşılaştırılan sosyodemografik özellikler (yaş, cinsiyet, çalışma durumu vb.) arasında anlamlı bir fark bulunurken; eğitim durumu, çocuk sayısı gibi faktörler arasında bir fark bulunamamıştır.

2.5 Evlilik uyumu

Bireyler arası uyum evlilikte mutlu hissetmek ve evlilikten doyum almak, kişilerin hayatında bir tıkanma noktası olabilmekte ve eşlerin ruh sağlıklarında etkili bir rol oynayabilmektedir (Erbek ve ark., 2005).

Malkoç (2001), 200 evli katılımcıyla bireylerin evlilik uyumu ve iletişim biçimleri arasındaki ilişkiye odaklanmış ve bu iki değişken arasında ilişki olduğunu görmüştür. Evlilik uyumu düşük bireyler ile evlilik uyumu yüksek olan bireyleri karşılaştırılmış ve bunun sonucunda uyum düzeyi düşük olan bireylerin daha yıkıcı ve az yapıcı rolde iletişim biçimini kullandığı görülmüştür. Fakat cinsiyete bağlı olarak değişen iletişim biçiminde anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Koydemir, Selşik ve Tezer (2005), araştırmaya katılan 50 çiftin mükemmeliyetçilik ve evliliklerinde uyum arasındaki ilişkiyi incelemiş, yapılan analiz bulguları sonucunda yüksek – düşük uyuma sahip bireyler arasında mükemmeliyetçilik alt boyutuna göre farklılık göstermediği, başka bir deyişle evlilikte uyum ve mükemmeliyetçilik arasında bir bağlam olmadığını belirtmişlerdir.

Cook ve ark. (2005), 117 evli olan yaşlı kişilerde beş faktör kişilik kuramı ve evlilik uyumu arasındaki ilişkiyi incelemiş, nevrotik olma evlilik uyumu arasında ters yönde olan bir ilişki bulunmuştur. Beş faktör kişilik kuramı nevrotik ruh hali, dünyayı tehditkâr algılama ve sıkıntı olarak yaşamada kişilerarası çeşitliliği incelemiştir.

Evlilik süreci içerisinde ilişkinin evlilik içerisinde nasıl geliştiği çiftlerin de bu ilişkinin nasıl geliştiği hakkında neler düşündüğünü, neler hissettiği ve bu bakımdan da nasıl etkenler taşıdığı ile doğrudan bağlantılıdır. Evlilik kalitesi

dediğimizde, evlilik uyumu ve evlilik bütünlüğünü sağlayan ve genelleştiren temel faktördür. Evliliğin kalitesi evli olan eşlerin kendi ilişkilerini bireysel olarak özel tanımlamaları anlamındadır. Evlilik kalitesinin de yüksek olması çiftler arası uyum yüksekliği, iletişim uyumluluğu ve yeterliliği, evlilik doyumu ve mutluluk seviyesini dereceleri ve doyumu ile ilişkilidir. Evlilik uyumunun, evlilik kalitesini yordamadaki temel etken olduğu düşünülmektedir. Bundan dolayı evlilik kalitesini değerlendiren araştırmalarda genellikle partner uyumunu değerlendiren ölçekler kullanılır. Bununla birlikte partner uyumunda, evlilik doyum sürecinde de gerçekleştiği gibi kişilerin kendi öznel davranış ve algıları değil, birbirleri ile olan etkileşim ve iletişimin etken niteliği olarak değerlendirilmelidir. Çatışma ise; çiftlerin birbirleri ile aralarındaki sözel ve sözel olmayan fiziksel şiddet tanımlamalarıdır (Erbek ve ark., 2005).

Karabağ (2019), 200 kişiden oluşan evli bireylerin evlilik sürelerinin cinsel doyum ve evlilik uyum ilişkisini araştırdığı çalışmada evlilik uyum ölçeği ve golombock-rust cinsel doyum ölçeklerini kllanmıştır. Yaptığı bu çalışmanın sonucunda cinsiyet grupları arasında yaş, eğitim seviyesi arasında ve de golombock-rust cinsel doyum ölçeğinin de alt ölçeklerinden sıklık, kaçınma ve dokunma alt ölçekleri karşılaştırıldığında aralarında anlamlı fark bulunmuştur. Buna karşılık her iki grupta da evlilik uyum ölçeğinde puanlar arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Cinsiyet grupları arasında gelir düzeyleri, evlilik süreleri, evlilik sayısı, cinsel sorun, eş ve çocuk hariç evde başka birinin yaşayıp yaşamaması durumu açısından da anlamlı bir fark bulunamamıştır. Erkek grubunda evlilik süreleri ve evlilik uyumları arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

Akın (2018), Konya ilinde gerçekleştirdiği evli kadınlarda çatışma çözme stili ve evlilik uyumu arasındaki ilişki adlı çalışmasında toplam 200 kadın ile yürütülmüştür. Çalışmada Evlilik Uyum Ölçeği ve Çatışma Çözme Stilleri ölçeği kullanılmıştır. Evlilik uyumuna bakılırken herhangi bir işte çalışmayan kadınlar ile belli bir işe sahip olan kadınların katılımcılar karşılaştırılmış ve çalışmayan kadınların önemli ölçüde daha yüksek puanlar elde ettiği görülmüştür. Çalışma Konya ilinin iki ilçesinde yapıldığından iki ilçe karşılaştırılmış ve Güneysınır'da yaşayan kişilerin evliliklerindeki uyumun Meram ilçesinde yaşayan evli bireylere göre daha yüksek olduğu tespit

edilmiştir. Yapılmış olan bu çalışmada sosyodemografik özellikler arasında bulunan çocuk sayısı faktörü ile evlilik uyumu arasında bir ilişki bulunamamıştır.

BÖLÜM 3

YÖNTEM

3.1 Araştırmanın modeli

Bu çalışmada yüz yüze anket sistemi uygulanarak, çeşitli anketlerle olasılığa dayanmayan, amaca yönelik örneklem şeklinde bir çalışma yapılmış ve ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. İlişkisel tarama; iki ya da daha çok sayıdaki değişken arasında değişim derecesini belirlemeyi amaçlayan modeldir (Karasar, 2003).

3.2 Evren ve örneklem

Bu araştırmaya Aydın-Söke ilçesinde yaşayan evli katılımcılar ile yürütülmüş ve örneklem sayısı 300 olarak belirlenmiştir. Katılımcılar cinsiyet faktörü göz önünde bulundurularak 150 erkek ve 150 kadın katılımcı vardır. Bu çalışmada kolayda örnekleme (seçkili) yöntemi kullanılmıştır. Kolayda örnekleme yöntemi; ilgili özellikler açısından benzer sonlu ve evrenin durağan birimlerine ulaşılabilen bir yöntemdir (Karasar, 2003).

Tablo 1.*Araştırmaya katılan kişilerin demografik özellikleri*

	Sayı	Yüzde(%)
Cinsiyet		
Kadın	150	50,0
Erkek	150	50,0
Yaş		
20-30	95	31,7
31-40	103	34,3
41 yaş veya üzeri	102	34,0
Eğitim Durumu		
Ortaöğretim	19	6,3
Lise	81	27,0
Üniversite	200	66,7
Çalışma Durumu		
Çalışıyor	261	87,0
Çalışmıyor	39	13,0
Sosyo-Ekonomik Düzey		
Düşük	38	12,7
Orta	192	64,0
Yüksek	70	23,3
Evlenme Şekli		
Anlaşarak	247	82,3
Görücü usulüyle	53	17,7
Evlilik Süresi		
1-10 yıl	175	58,3
11 yıl veya üzeri	125	41,7
Çocuk Sahibi Olma		
Evet	208	69,3
Hayır	92	30,7
Var İse Çocuk Sayısı		
1	69	33,2
2	98	47,1
3 veya üzeri	41	19,7

Araştırmaya katılanların demografik özelliklerine göre dağılımları incelendiğinde; %50,0'sinin erkek, %50,0'sinin kadın, %31,7'sinin 20-30, %34,3'ünün 31-40, %34,0'ının 41 yaş veya üzeri olduğu, %6,3'ünün ortaöğretim, %27,0'ının lise, %66,7'sinin üniversite mezunu olduğu, %87,0'ının çalışırken %13,'ünün çalışmadığı belirlenmiştir. Sosyo-ekonomik düzeye göre dağılımları incelendiğinde, %12,7'sinin düşük, %64,0'ının orta, %23,3'ünün yüksek, evlenme şekillerine göre dağılımları incelendiğinde, %82,3'ünün anlaşarak, %17,7'sinin görücü usulüyle olduğu belirlenmiştir. Evlilik süresine göre dağılımları incelendiğinde, %58,3'ünün 1-10 yıl, %41,7'sinin 11 yıl veya üzeri, çocuk sahibi olma durumuna göre dağılımları incelendiğinde, %69,3'ünün çocuğunun olduğu, %30,7'sinin çocuk sahibi olmadığı belirlenmiştir. Çocukların sayısına göre dağılımları incelendiğinde, %33,2'sinin 1, %47,1'inin 2, %19,7'sinin 3 veya üzeri olduğu belirlenmiştir.

3.3 Veri toplama araçları

Araştırmanın verileri, gönüllü katılımcılarla aşağıda verilen ölçekler ile toplanmıştır.

3.3.1 Kişisel bilgi formu

Bireylerin demografik bilgilerini toplama amacıyla oluşturulan formda kişilerin cinsiyetleri, yaş, öğrenim durumu, ekonomik düzeyleri, evlilik süresi, çocuklarının olup olmadığı ve nasıl evlendiklerini (anlaşarak, görücü usulü) belirleyebilmeye yönelik çeşitli sorular yer almaktadır. Kişilerin cinsel yaşamları göz önüne alınarak türk toplumunda çekingenliği önlemek amacıyla formda katılımcıların kimlik bilgilerini açığa çıkartabilecek soru bulunmamasına önem gösterilmiştir.

3.3.2 Evlilik Çatışma Ölçeği (EÇÖ)

Evlilik çatışma ölçeği Hatipoğlu tarafından 1993 yılında evliliklerdeki çatışmayı değerlendirmek ve ölçmek için geliştirilmiştir. Geliştirilen bu ölçek evlilikte çatışma yaratılacağı ve bu ihtimalin yüksek olduğu düşünülen arkadaş, iletişim, akraba-akraba ilişkileri, çocuk, iş, ekonomi ile ilgili konular, cinsellik gibi 70 maddeden oluşur ve 5'li likert tipine sahiptir. Ölçek, çatışma sıklık ve çatışma yaygınlık puanı olarak iki tür puan elde etmemizi sağlar. Puanlar 0 ile 70 arasında çıkmaktadır.

Ölçeğin geçerlilik ile alakalı yapılmış olan çalışmalar sonunda cronbach alfa katsayısı .91'dir. Ölçekte bilinen geçerliliği ve güvenilirliği ile ilgili bir bütün olarak da bu ölçeği alan ölçek uzmanları ve eşlere dağıtarak ölçek maddelerinin evlilik çatışması anlam kavramına uygunluğuna ve bu maddelerin temel nitelik ve netliğine karar verilmesi istenmiştir ve bu bağlam doğrultusunda da belirli bazı değişkenler ve yönelimler yapılmıştır. Kullanılan bu ölçekte çatışma genellik ve yaygınlık puanları iki grup arasındaki ortalama puan ile anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Başka bir deyişle evli ve boşanmış çiftlerin ortalama puanları arasındaki fark anlamlıdır. Çatışma zaman süreleri puanları başka bir deyişle sıklık puanlarında da iki grup arasında ortalama puanlar arasındaki fark yine anlamlıdır. Ölçek puanlamada ters madde bulunmamaktadır (Hatipoğlu, 1993).

3.3.3 Golombock – Rust Cinsel Doyum Ölçeği (GRCDÖ)

Rust ve Golombock (1986), tarafından geliştirilen ölçek cinsel ilişkinin yeterliliğini ve cinsel birleşmenin özelliğini değerlendirme amacıyla geliştirilmiştir. Ölçek kadın ve erkek için hazırlanmış iki farklı formdan oluşmakta ve 28 madde 7 alt boyuttan meydana gelmektedir. Formun alt boyutlarının ilk 5 tanesi ortak; sıklık, iletişim, kaçınma, doyum, temas, son 2 boyut ise kadınlarda vaginismus ve anorgazm, erkeklerde ise erken boşalma ve empotans olarak ayrılmıştır. Formda 5'li likert sistemi kullanılmış olup, 'hiçbir zaman', 'nadiren', 'bazen', 'çoğunlukla', 'her zaman' seçenekleri yer almaktadır. Puanlardaki yükseklik cinsel işlev ve ilişki niteliğinde bozulmayı

göstermektedir. Toplam elde edilen puanlar ilişkinin işleviyle ilgili genel fikir vermekte, alt boyut puanı ise ilişkinin çeşitli yönlerinde daha ayrıntılı bilgiyi elde etmeye yardımcı olmaktadır.

Ülkemizde ölçeğin ilk uyarlaması, standardizasyonu, geçerlilik ve güvenilirlik çalışmaları Tuğrul ve ark. (1993), tarafından yapılmıştır. Ölçeğin iç tutarlılığı toplam puanı erkeklerde .92, kadınlarda ise .91 olarak bulunmuştur. Bunlarla birlikte erkek forumunda 1,2,3,4,8,9,12,13,15,16,19,20,21,25. sorular ters puanlanmıştır. Kadın soru formunda ise; 2,4,5,8,9,10,11,15,16,17,19,21,22,25,26,27,28. sorular ters puanlanmıştır.

3.3.4 Evlilik Yaşam Ölçeği (EYÖ)

Evli bireylerin evlilik doyumunu saptama amacıyla amacıyla Tezer (1996), tarafından 'Evlilik Yaşam Ölçeği' kullanılmıştır. Evlilik süreci içerisindeki evlilik yaşam ölçeği çiftlerin evliliklerindeki duygusal ilişkilerden aldıkları genel beklenti, doyum düzeyi seviyesini ölçmek ve araştırmak amacıyla üretilen ve geliştirilen bu ölçek 10 maddeli 5'li likert tipi bir ölçektir. Ölçekten alınacak puanlar 10 ile 50 arasında değişmektedir. Alınan toplam puanlar yükseldikçe doyum seviyesi de yükselmektedir. Ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları kat sayısı .85 olarak bulunmuştur. İç tutarlılığı saptamak amacıyla Cronback alfa katsayısı ilk yapılışın da .91, ikinci uygulamada ise .89 olarak bulunmuştur. Dış ölçüte göre geçerlilik çalışmasında ön uygulama grubundan 50 kişi ile boşanmış 10 kişilik grubun evlilik yaşam ölçeğinden aldıkları skor ortalaması t-test ile karşılaştırılmış ve aralarında anlamlı fark bulunmuştur (t: 6.23 , p<0.01).

Tüm bulgular doğrultusunda elde edilen bilgilere göre evlilik ilişkisini ölçmede güvenilir bir ölçek olarak kullanılabileceği gözlemlenmiştir. Ölçekte 2,4 ve 5. sorular ters yönde puanlanacaktır.

3.3.5 Evlilik Uyum Ölçeği (EUÖ)

Locke ve Wallace (1959), evliliklerdeki uyumu ölçme amacıyla oluşturulan 15 maddeden oluşan bir testtir. Maddelerin içeriğinde bir genel uyum sorusu , sekiz anlaşma alanları, altısı ise çatışma çözme iletişim ve bağlılık boyutlarını ölçmeyi planlamaktadır. Ölçekten alınan en yüksek puan 158 olup, puanlar uyumsuzluk seviyesinden uyumluluk seviyesine doğru artmaktadır.

Ölçeğin geçerlik güvenirlik çalışmalarında örneklem olarak birbiriyle evli olmayan 118 evli kadın ve 118 evli erkekten oluşmaktadır. Ölçek iç tutarlılığı .90 olarak bulunmuştur. Geçerlik çalışmalarında bulunan faktörlerden birisi uyumlu ve uyumsuz evlilikleri anlamlı olarak birbirinden ayırdığı gösterilmiştir.

Ülkemizde geçerlik ve güvenirlik çalışmaları Kışlak (1999) tarafından yapılmış ve Türkçeye çevrilmiştir. Türkçe uyarlama araştırmacı tarafından gerçekleştirilmiş daha sonrasında psikolog ve yabancı dil uzmanlarıyla tekrar gözden geçirilmiştir. Güvenirlik çalışmaları 311 evli ve gönüllü kişilerle yapılmıştır. Yapılan bu çalışmada anket kullanılmak üzere kişisel bilgi formu, evlilik uyum ölçeği ve ilişkilerde yüklenme ölçeği kullanılmış olup ölçeğin iç tutarlılık katsayısı .84 olarak bulunmuştur. Sonuçlar arasında kadınlarda güvenirlik .85, erkeklerde ise .83 olarak bulunmuştur. Test tekrar test tekniği ile güvenirlik çalışmaları devam etmiş yaklaşık 15 gün arayla 36 kişiye uygulanmıştır.

Araştırmacılar tarafından yapılan incelemeler sonucu iç tutarlılık katsayısı orjinaline yakın bir değerde bulunduğundan ölçek ülkemizde kullanılabilir ve güvenilir ve geçerli bir ölçek olduğu saptanmıştır ve ölçekte ters madde bulunmamaktadır (Kışlak, 1999).

3.4 Verilerin toplanması

Bu araştırmada veri toplama aşamasında izlenen sıra: İlk olarak ölçeği geliştiren ya da Türkçe uyarlamasını yapan ölçek sahibinden gerekli izin alınarak başlanmıştır. Daha sonra Yakın Doğu Üniversitesi Etik Kurulundan çalışmanın uygunluğuna dair izin alınmıştır. Veriler Ocak ve Şubat ayları

içerisinde gönüllü katılımcılar ile toplanmıştır. Ölçekler katılımcılara uygulanmadan önce ölçek hakkında gerekli bilgiler verilmiş ve dilerse bu çalışmadan istedikleri taktirde ayrılacak oldukları bildirilmiştir. Tüm bu işlemler sonrasında 300 katılımcıdan elde edilen veriler ile çalışma yürütülmüştür.

3.5 Verilerin analizi

Veriler SPSS 21 programıyla analiz edilmiştir. Analizler 300 katılımcıdan elde edilen yanıtlar ile gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın normallik varsayımları kapsamında ayrıca çarpıklık ve basıklık katsayıları incelenmiş, normallik varsayımının sağlandığı değişkenlere ilişkin analizlerde parametrik testler olan t-test, anova, pearson korelasyonu ve çoklu regreyon analizi kullanılmıştır.

4. BÖLÜM

BULGULAR

Bu bölümde istatistiksel analiz sonuçlarına yer verilmiştir.

Tablo 2.

Evlilik uyumu ölçeğine ait normal dağılım testi sonuçları

	İstatis tik	Sd	p	Skewn ess	Kurtos is	\bar{x}	Medi an
Evlilikte Uyum Genel	0,130	300	0000	0,812	0,390	33,23	30,00

Araştırma sonucunda ortaya konulan normal dağılım analiz sonucundaki skorlara bakıldığında yenilik yöntemleri yeterliliği ölçeğinin normal dağılımdan gelmediği ortaya konmasına rağmen normal dağılımın bir diğer varsayımları olan basıklık ve çarpıklık skorlarının +2.00 değerleri arasında bulunması, ortalama ve medyanın da birbirine yakın skorlarının bulunması da verilerin normal dağılımından fazla uzaklaşmadığı göstermektedir. (Tabachnick ve Fidell, 2013).

Tablo 3.

Katılımcıların evlilik uyumu ölçeği ile ilişkili ortalama ve standart sapma değerleri

Ölçek/Boyut	\bar{x}	SS
Evlilikte Uyum Genel	33,23	10,64

Tablo 3'de yer alan katılımcıların evlilik uyumu algısı düzeyleri incelendiğinde, ölçeğin genel ortalamasının ($\bar{X}=33,23$) olduğu belirlenmiştir.

Tablo 4.

Katılımcıların evlilik uyumu algılarının cinsiyetine göre farklılaşma durumuna ait bağımsız örneklem t-testi sonuçları

	Cinsiyet	n	\bar{x}	ss	t	p
Evlilikte Uyum Genel	Kadın	150	32,90	9,17	-0,531	0,596
	Erkek	150	33,55	11,96		

* $p \leq 0,05$

Katılımcıların evlilik uyumu algılarının cinsiyetlerine göre bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda evlilikte uyum genel algılarının cinsiyetlerine göre fark istatistiksel olarak anlamlı olmadığı belirlenmiştir ($p > 0,05$).

Tablo 5.

Katılımcıların evlilik uyumu algılarının çalışma durumlarına göre farklılaşma durumuna ait bağımsız örneklem t-test sonuçları

	Çalışma Durumu	n	\bar{x}	ss	t	p
Evlilikte Uyum Genel	Çalışıyor	261	40,26	10,32	4,567	0,000**
	Çalışmıyor	39	32,18	10,30		

$p < 0,01^{**}$

Katılımcıların evlilik uyumu algılarının çalışma durumlarına göre anlamlı bir farklılığı belirlemek amacıyla t-test yapılmış ve sonucunda evlilikte uyum genel algılarının çalışma durumlarına göre fark istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlendiğinden ($t=4.567$, $p=0.000$, $p < 0.01$). Çalışanların ($\bar{X}=40,26$) evlilikte uyum algılarının çalışmayanlara ($\bar{X}=32,18$) göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Tablo 6.

Katılımcıların evlilik uyumu algılarının evlenme şekillerine göre farklılaşma durumuna ait bağımsız örneklem t-testi sonuçları

	Evlenme Şekli	n	\bar{x}	ss	t	p
Evlilikte Uyum Genel	Anlaşarak	247	31,16	9,38	-7,978	0,000**
	Görücü usulüyle	53	42,85	10,99		

p<0,01**

Katılımcıların evlilik uyumu algılarının evlenme şekillerine ile anlamlı bir ilişki olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda evlilikte uyum genel algılarının evlenme şekillerine göre fark istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlendiğinden (t=-7.978, p=0.000, p<0.01). Görücü usulüyle evlenenlerin (\bar{X} =42,85) evlilikte uyum algılarının anlaşarak evlenenlere (\bar{X} =31,16) göre yüksek olduğu gözlemlenmektedir.

Tablo 7.

Katılımcıların evlilik uyumu algılarının eğitim durumlarına göre farklılaşma durumuna ait anova testi sonuçları

	Eğitim Durumu	n	\bar{x}	ss	F	p	LSD
Evlilikte Uyum Genel	Ortaöğretim ⁽¹⁾	19	44,32	13,27	64,599	0,000**	(1-3) (2-3)
	Lise ⁽²⁾	81	40,74	10,90			
	Üniversite ⁽³⁾	200	29,13	7,41			

p<0,01**

Katılımcıların evlilik uyumu algılarının eğitim durumlarına göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan anova testi sonucunda evlilikte uyum algılarının eğitim durumlarına göre fark istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlendiğinden (F=64.599, p=0.000, p<0.01). Eğitim durumu üniversite (\bar{X} 29,13) olanların evlilikte uyum genel algıları eğitim durumu ortaöğretim (\bar{X} =44,32) ve lise (\bar{X} =40,74) olanlara göre daha azdır.

Farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek için post-hoc testlerinden LSD testi kullanılmıştır.

Tablo 8.

Katılımcıların evlilik uyumu algılarının sosyo-ekonomik düzeylerine göre farklılaşma durumuna ait anova testi sonuçları

	Sosyo- Ekonomik Düzyey	n	\bar{x}	ss	F	p	LSD
Evlilikte Uyum Genel	Düşük ⁽¹⁾	38	46,24	8,52	72,911	0,000**	(1-2)
	Orta ⁽²⁾	192	33,64	9,29			(1-3)
	Yüksek ⁽³⁾	70	25,04	7,18			

p<0,01**

Katılımcıların evlilik uyumu algılarının sosyo-ekonomik düzeylerine göre anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirleme amacıyla yapılan anova testi sonucunda evlilikte uyum genel algılarının sosyo-ekonomik düzeylerine göre fark istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlendiğinden (F=72.911, p=0.000, p<0.01. Sosyo-ekonomik düzeyi düşük (\bar{X} =46,24) olanların evlilikte uyum genel algıları orta (\bar{X} =33,64) ve yüksek (\bar{X} =7,18) olanlara göre daha fazladır. Farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek için post-hoc testlerinden LSD testi kullanılmıştır.

Tablo 9.

Katılımcıların yaş evlilik yılı ve çocuk sayısı değişkenleri ile evlilik uyumu algılarının birbirileri arasındaki ilişkiyi belirleyen pearson korelasyon katsayısı sonuçları

		Evlilikte Uyum Genel
Yaş	r	-0,546**
Evlilik Yılı	r	-0,585**
Çocuk Sayısı	r	-0,547**

p<0.01**

Katılımcıların yaşı ile evlilikte uyum genel algıları arasında negatif yönlü orta kuvvetli bir ilişki vardır ($r=-0,546 < 0.60$ $p=0.000$, $p < 0.01$). Evlilik yılı ile evlilikte uyum genel algıları arasında negatif yönlü orta kuvvetli bir ilişki vardır ($r=-0,585 < 0.60$ $p=0.000$, $p < 0.01$). Çocuk sayısı ile evlilikte uyum genel algıları arasında negatif yönlü orta kuvvetli bir ilişki vardır ($r=-0,547 < 0.60$ $p=0.000$, $p < 0.01$).

Tablo 10.

Evlilikte çatışma ölçeğine ait normal dağılım testi sonuçları

	İstatistik	Sd	P	Skewness	Kurtosis	\bar{x}	Median
Evlilikte Çatışma Yaygınlığı	0,211	300	0,000	1,510	1,738	33,99	19,00
Evlilikte Çatışma Sıklığı	0,158	300	0,000	1,149	0,703	17,87	14,00

Yapılan normal dağılımız analizi sonucunda yenilik yöntemleri yeterliliği ölçeğın normal dağılımdan gelmediğini belirlenmesi ile birlikte basıklık ve çarpıklık değerlerinin $\pm 2,00$ arasında olması, ortalama ve medyanının birbirine uzak olmaması verilerin normal dağılımdan çok fazla uzaklaşmadığı göstermektedir (Tabachnick ve Fidell, 2013).

Tablo 11.

Katılımcıların evlilikte çatışma ölçeği ile ilişkili ortalama ve standart sapma değerleri

Ölçek/Boyut	\bar{x}	ss
Evlilikte Çatışma Yaygınlığı	34,00	32,40
Evlilikte Çatışma Sıklığı	17,87	12,24

Tablo 10'da yer alan katılımcıların evlilikte çatışma algısı ölçeğine ait analiz sonuçları incelendiğinde, evlilikte çatışma yaygınlığı alt boyutunun ortalamasının ($\bar{X} = 34,00$) olduğu, evlilikte çatışma sıklığı alt boyutunun ortalamasının ($\bar{X} = 17,87$) olduğu belirlenmiştir.

Tablo 12.

Katılımcıların evlilikte çatışma düzeylerinin cinsiyetine göre farklılaşma durumuna ait bağımsız örneklem t-testi sonuçları

	Cinsiyet	n	\bar{x}	ss	t	p
Evlilikte Çatışma Yaygınlığı	Kadın	150	34,72	29,75	0,386	0,700
	Erkek	150	33,27	34,93		
Evlilikte Çatışma Sıklığı	Kadın	150	17,97	10,59	0,146	0,884
	Erkek	150	17,77	13,74		

$p \geq 0,05$

Katılımcıların evlilikte çatışma düzeylerinin cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda evlilikte çatışma yaygınlığı ve evlilikte çatışma sıklığı alt boyut algılarının cinsiyetlerine göre fark istatistiksel olarak anlamlı olmadığı belirlenmiştir ($p>0.05$).

Tablo 13.

Katılımcıların evlilikte çatışma düzeylerinin çalışma durumlarına göre farklılaşma durumuna ait bağımsız örneklem t-testi sonuçları

	Çalışma Durumu	n	\bar{x}	ss	t	p
Evlilikte Çatışma Yaygınlığı	Çalışıyor	261	30,54	30,76	-4,608	0,000**
	Çalışmıyor	39	57,10	33,97		
Evlilikte Çatışma Sıklığı	Çalışıyor	261	16,55	11,63	-4,713	0,000**
	Çalışmıyor	39	26,72	12,71		

$p<0,01^{**}$

Katılımcıların evlilikte çatışma düzeylerinin çalışma durumlarına ile ilişkisinde fark olup olmadığına ilişkin t-testi sonucunda evlilikte çatışma yaygınlığı alt boyut algılarının çalışma durumlarına göre fark istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlendiğinden ($t=-4.608$, $p=0.000$, $p<0.01$). Çalışmayanların ($\bar{X}=57,10$) evlilikte çatışma yaygınlığı düzeylerinin çalışanlara ($\bar{X}=30,54$) göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Evlilikte çatışma sıklığı durumları alt boyut düzeylerinin çalışma durumlarına göre fark istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlendiğinden ($t=-4.713$, $p=0.000$, $p<0.01$). Çalışmayanların ($\bar{X}=26,72$) evlilikte çatışma sıklığı düzeyleri çalışanlara ($\bar{X}=16,55$) göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Tablo 14.

Katılımcıların Evlilikte Çatışma Düzeylerinin Evlenme Şekillerine Göre Farklılaşma Durumuna Ait Bağımsız Örneklem T-testi Sonuçları

	Evlenme Şekli	n	\bar{x}	ss	t	p
Evlilikte Çatışma Yaygınlığı	Anlaşarak	247	28,19	27,25	-7,264	0,000**
	Görücü usulüyle	53	61,08	40,17		
Evlilikte Çatışma Sıklığı	Anlaşarak	247	15,93	10,97	-6,292	0,000**
	Görücü usulüyle	53	26,91	13,84		

$p < 0,01^{**}$

Katılımcıların evlilikte çatışma düzeylerinin evlenme şekillerine göre anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonuçlarına göre evlilikte çatışma yaygınlığı alt boyut düzeylerinin evlenme şekillerine göre fark istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir ($t = -7.264$, $p = 0.000$, $p < 0.01$). Görücü usulüyle evlenenlerin ($\bar{X} = 61,08$) evlilikte çatışma yaygınlığı düzeyleri anlaşarak evlenenlere ($\bar{X} = 28,19$) göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Evlilikte çatışma sıklığı durumları alt boyut düzeylerinin evlenme şekillerine göre fark istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir ($t = -6.292$, $p = 0.000$, $p < 0.01$). Görücü usulüyle evlenenlerin ($\bar{X} = 26,91$) evlilikte çatışma sıklığı algılarının anlaşarak evlenenlere ($\bar{X} = 15,93$) göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Tablo 15.

Katılımcıların Evlilikte Çatışma Düzeylerinin Eğitim Durumlarına Göre Farklılaşma Durumuna Ait Anova Testi Sonuçları

	Eğitim Durumu	n	\bar{x}	ss	F	p	LSD
Evlilikte Çatışma Yaygınlığı	Ortaöğretim ⁽¹⁾	19	65,11	45,46	54,589	0,000**	(1-3) (2-3)
	Lise ⁽²⁾	81	55,74	36,38			
	Üniversite ⁽³⁾	200	22,24	20,83			
Evlilikte Çatışma Sıklığı	Ortaöğretim ⁽¹⁾	19	28,63	16,06	56,015	0,000**	(1-3) (2-3)
	Lise ⁽²⁾	81	26,48	13,91			
	Üniversite ⁽³⁾	200	13,36	7,90			

p<0,01**

Katılımcıların evlilikte çatışma düzeyleri ve eğitim durumlarına göre anlamlı bir farklılık belirlemek amacıyla yapılan anova testi sonucunda; evlilikte çatışma yaygınlığı alt boyut düzeylerinin eğitim durumlarına göre fark istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir (F=54.589, p=0.000, p<0.01). Eğitim durumu üniversite (\bar{X} =22,24) olanların evlilikte çatışma yaygınlığı düzeylerinin eğitim durumu ortaöğretim (\bar{X} =65,11) ve lise (\bar{X} =55,74) olanlara göre daha azdır. Evlilikte çatışma sıklığı alt boyut düzeylerinin eğitim durumlarına göre fark istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir (F=56.015, p=0.000, p<0.01). Eğitim durumu üniversite (\bar{X} =13,36) olanların ilişki tarzı algıları eğitim durumu ortaöğretim (\bar{X} =28,63) ve lise (\bar{X} =26,48) olanlara göre daha azdır. Farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek amacıyla post-hoc testlerinden LSD uygulanmıştır.

Tablo 16.

Katılımcıların evlilikte çatışma algılarının sosyo-ekonomik düzeylerine göre farklılaşma durumuna ait anova testi sonuçları

	Sosyo- Ekonomik Düzye	n	\bar{x}	ss	F	p	LSD
Evlilikte Çatışma Yaygınlığı	Düşük ⁽¹⁾	38	72,16	31,33	45,448	0,000**	(1-2)
	Orta ⁽²⁾	192	32,22	29,26			(1-3)
	Yüksek ⁽³⁾	70	18,14	24,20			
Evlilikte Çatışma Sıklığı	Düşük ⁽¹⁾	38	31,97	11,39	50,699	0,000**	(1-2)
	Orta ⁽²⁾	192	17,78	11,39			(1-3)
	Yüksek ⁽³⁾	70	10,46	7,47			

p<0,01**

Katılımcıların evlilikte çatışma düzeylerinin sosyo-ekonomik düzeylerine göre anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan anova testi sonucunda; evlilikte çatışma yaygınlığı alt boyut düzeylerinin sosyo-ekonomik düzeylerine göre fark istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir (F=45,448, p=0.000, p<0.01). Sosyo-ekonomik düzeyi düşük (\bar{X} =72,16) olanların evlilikte çatışma yaygınlığı algıları orta (\bar{X} =32,22) ve yüksek (\bar{X} =18,14) olanlara göre daha fazladır. Evlilikte çatışma sıklığı alt boyut düzeylerinin sosyo-ekonomik düzeylerine göre fark istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir (F=50.699, p=0.000, p<0.01). Sosyo-ekonomik düzeyi düşük (\bar{X} =31,97) olanların evlilikte çatışma sıklığı algıları orta (\bar{X} =17,78) ve yüksek (\bar{X} =10,46) olanlara göre daha fazladır. Farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını saptama amacı ile post-hoc testlerinden LSD testi kullanılmıştır.

Tablo 17.

Katılımcıların yaş evlilik yılı ve çocuk sayısı değişkenleri ile evlilikte çatışma algılarının birbirileri arasındaki ilişkiyi belirleyen pearson korelasyon katsayısı sonuçları

		Evlilikte Çatışma Yaygınlığı	Evlilikte Çatışma Sıklığı
Yaş	r	0,450**	0,361**
Evlilik Yılı	r	0,500**	0,417**
Çocuk Sayısı	r	0,479**	0,395**

p<0.01

Katılımcıların yaşı ile evlilikte çatışma yaygınlığı alt boyut algıları arasında pozitif yönlü orta kuvvetli bir ilişki vardır ($r=0,450 < 0.60$ $p=0.000$, $p < 0.01$). Evlilik yılı ile evlilikte çatışma yaygınlığı alt boyut algıları arasında pozitif yönlü orta kuvvetli bir ilişki vardır ($r=0,500 < 0.60$ $p=0.000$, $p < 0.01$). Çocuk sayısı ile evlilikte çatışma yaygınlığı alt boyut algıları arasında pozitif yönlü orta kuvvetli bir ilişki vardır ($r=0,479 < 0.60$ $p=0.000$, $p < 0.01$). Katılımcıların yaşı ile evlilikte çatışma sıklığı alt boyut algıları arasında pozitif yönlü orta kuvvetli bir ilişki vardır ($r=0,361 < 0.40$ $p=0.000$, $p < 0.01$). Evlilik yılı ile evlilikte çatışma sıklığı alt boyut algıları arasında pozitif yönlü orta kuvvetli bir ilişki vardır ($r=0,417 < 0.60$ $p=0.000$, $p < 0.01$). Çocuk sayısı ile evlilikte çatışma sıklığı alt boyut algıları arasında pozitif yönlü düşük kuvvetli bir ilişki vardır ($r=0,395 < 0.40$ $p=0.000$, $p < 0.01$).

Tablo 18.

Evlilik doyum ölçeğine ait normal dağılım testi sonuçları

	İstatis tik	Sd	P	Skewn ess	Kurtos is	\bar{x}	Medi an
Evlilik Doyumu	0,084	300	0,000	-0,322	-0,387	34,33	34,00

Yapılan normal dağılımız analizi sonucunda yenilik yöntemleri yeterliliği ölçeğin normal dağılımdan gelmediğini belirlenmesi ile birlikte basıklık ve çarpıklık değerlerinin $\pm 2,00$ arasında olması, ortalama ve medyanının birbirine uzak olmaması verilerin normal dağılımdan çok fazla uzaklaşmadığı göstermektedir (Tabachnick ve Fidell, 2013).

Tablo 19.

Katılımcıların evlilik doyum ölçeğine ilişkin ortalama ve standart sapma değerleri

Ölçek	\bar{x}	ss
Evlilik Doyum	34,33	8,76

Tablo 19'da yer alan katılımcıların evlilik doyum algısı ölçeğine ait analiz sonuçları incelendiğinde, evlilik doyum ortalamasının ($\bar{X} = 34,33$) olduğu belirlenmiştir.

Tablo 20.

Katılımcıların evlilik doyum algılarının cinsiyetine göre farklılaşma durumuna ait bağımsız örneklem t-testi sonuçları

	Cinsiyet	n	\bar{x}	ss	t	p
Evlilik Doyum	Kadın	150	32,25	5,19	-4,230	0,000**
	Erkek	150	36,41	10,89		

p<0,01**

Katılımcıların evlilik doyum algılarının cinsiyetlerine göre ilişkisine bakıldığında aralarında ilişki olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan t-testi bulguları sonucunda evlilik doyum algıları ile cinsiyetlere göre farkı istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir ($t=-4.230$, $p=0.000$, $p<0.01$). Erkeklerin ($\bar{X}=36,41$) evlilik doyum algıları kadınlara ($\bar{X}=32,25$) göre daha yüksektir.

Tablo 21.

Katılımcıların evlilik doyum algılarının çalışma durumlarına göre farklılaşma durumuna ait bağımsız örneklem t-testi sonuçları

	Çalışma Durumu	n	\bar{x}	ss	t	p
Evlilik Doyumu	Çalışıyor	261	35,21	8,65	5,299	0,000**
	Çalışmıyor	39	28,44	7,25		

$p<0,01^{**}$

Katılımcıların evlilik doyum algılarının çalışma durumlarına göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda evlilik doyum algılarının çalışma durumlarına göre fark istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir ($t=5,299$, $p=0.000$, $p<0.01$). Çalışanların ($\bar{X}=35,21$) evlilik doyum algılarının çalışmayanlara ($\bar{X}=28,44$) göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Tablo 22.

Katılımcıların evlilik doyum algılarının evlenme şekillerine göre farklılaşma durumuna ait bağımsız örneklem t-testi sonuçları

	Evlenme Şekli	n	\bar{x}	ss	t	p
Evlilik Doyumu	Anlaşarak	247	36,01	7,98	7,792	0,000**
	Görücü usulüyle	53	26,51	8,07		

$p<0,01^{**}$

Katılımcıların evlilik doyum algılarının evlenme şekillerine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda

evlilik doyum algılarının evlenme şekillerine göre fark istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir ($t=7,792$, $p=0.000$, $p<0.01$). Anlaşarak evlenenlerin ($\bar{X}=36,01$) evlilik doyum algılarının görücü usulüyle evlenenlere ($\bar{X}=26,51$) göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Tablo 23.

Katılımcıların evlilik doyum algılarının eğitim durumlarına göre farklılaşma durumuna ait anova testi sonuçları

	Eğitim Durumu	n	\bar{x}	ss	F	p	LSD
Evlilik Doyumu	Ortaöğretim ⁽¹⁾	19	29,16	8,55	32,109	0,000**	(1-3) (2-3)
	Lise ⁽²⁾	81	29,10	9,53			
	Üniversite ⁽³⁾	200	36,94	7,20			

$p<0,01^{**}$

Katılımcıların evlilik doyum algılarının eğitim durumlarına göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan anova testi sonucunda; evlilik doyum algılarının eğitim durumlarına göre fark istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir ($F=32.109$, $p=0.000$, $p<0.01$). Eğitim durumu üniversite ($\bar{X}=36,94$) olanların evlilik doyum algıları eğitim durumu ortaöğretim ($\bar{X}=29,16$) ve lise ($\bar{X}=29,10$) olanlara göre daha fazladır. Farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek için post-hoc testlerinden LSD testi kullanılmıştır.

Tablo 24.

Katılımcıların evlilik doyumu algılarının sosyo-ekonomik düzeylerine göre farklılaşma durumuna ait anova testi sonuçları

	Sosyo- Ekonomik Düzy	n	\bar{x}	ss	F	p	LSD
Evlilik Doyum	Düşük ⁽¹⁾	38	24,45	6,26	44,83 3	0,000* *	(1-2)
	Orta ⁽²⁾	192	34,54	8,23			(1-3)
	Yüksek ⁽³⁾	70	39,13	6,89			

p<0,01**

Katılımcıların evlilik doyumu algılarının sosyo-ekonomik düzeylerine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan anova testi sonucunda; evlilik doyumu algılarının sosyo-ekonomik düzeylerine göre fark istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir (F=44.883, p=0.000, p<0.01). Sosyo-ekonomik düzeyi düşük (\bar{X} =24,45) olanların evlilik doyumu algıları orta (\bar{X} =34,54) ve yüksek (\bar{X} =39,13) olanlara göre daha azdır. Farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek için post-hoc testlerinden LSD testi kullanılmıştır.

Tablo 25.

Katılımcıların yaş evlilik yılı ve çocuk sayısı değişkenleri ile evlilikte doyumu algılarının birbirleri arasındaki ilişkiyi belirleyen pearson korelasyon katsayısı sonuçları

		Evlilikte Doyum
Yaş	r	-0,459**
Evlilik Yılı	r	-0,524**
Çocuk Sayısı	r	-0,508**

p<0.01**

Katılımcıların yaşı ile evlilikte doyum algıları arasında negatif yönlü orta kuvvetli bir ilişki vardır ($r=-0,459<0.60$ $p=0.000$, $p<0.01$). Evlilik yılı ile evlilikte doyum algıları arasında negatif yönlü orta kuvvetli bir ilişki vardır ($r=-0,524<0.60$ $p=0.000$, $p<0.01$). Çocuk sayısı ile evlilikte doyum algıları arasında negatif yönlü orta kuvvetli bir ilişki vardır ($r=-0,508<0.60$ $p=0.000$, $p<0.01$).

Tablo 26.

Cinsel doyum ölçeğine ait normal dağılım testi sonuçları

Ölçek/Boyutlar	İstatistik	Sd	p	Skewness	Kurtosis	\bar{x}	Medyan
Sıklık	0,130	300	0,000	-0,138	-1,221	6,35	6,00
İletişim	0,230	300	0,000	-0,557	-0,560	6,88	8,00
Doyum	0,169	300	0,000	-0,673	-0,654	14,46	16,00
Kaçınma	0,202	300	0,000	-1,133	0,919	17,30	18,00
Dokunma	0,190	300	0,000	-0,690	-0,372	15,58	17,00
Erken Boşalma/Vaginismus	0,192	300	0,000	0,322	-1,122	14,58	14,00
Empotans/Anorgasmi	0,141	300	0,000	-0,599	0,699	13,56	14,00
Genel Cinsel Doyum	0,144	300	0,000	-0,430	-0,705	88,74	93,50

Yapılan normal dağılımız analizi sonucunda yenilik yöntemleri yeterliliği ölçeğin normal dağılımdan gelmediğini belirlenmesi ile birlikte basıklık ve çarpıklık değerlerinin $\pm 2,00$ arasında olması, ortalama ve medyanının birbirine uzak olmaması verilerin normal dağılımdan çok fazla uzaklaşmadığı göstermektedir (Tabachnick ve Fidell, 2013).

Tablo 27.

Katılımcıların cinsel doyum ölçeğine ilişkin ortalama ve standart sapma değerleri

Ölçek/boyutlar	\bar{x}	SS
Sıklık	6,36	2,51
İletişim	6,88	2,09
Doyum	14,46	4,44
Kaçınma	17,31	3,08
Dokunma	15,58	3,04
Anorgasmi /Vaginismus	14,59	3,05
Empotans/Erken Boşalma	13,57	3,11
Genel Cinsel Doyum	88,74	15,57

Tablo 24'de yer alan katılımcıların cinsel doyum algısı ölçeğine ait analiz sonuçları incelendiğinde, ölçeğin genel ortalamasının ($\bar{X} = 88,74$) olduğu belirlenmiştir. En yüksek cinsel doyum düzeyine ait boyutun 17,31 ortalama ile kaçınma olduğu belirlenirken, en düşük cinsel doyum boyutunun 6,36 ortalama ile sıklık olduğu belirlenmiştir.

Tablo 28.

Katılımcıların cinsel doyum algılarının cinsiyetine göre farklılaşma Durumuna ait bağımsız örneklem t-testi sonuçları

	Cinsiyet	n	\bar{x}	ss	t	p
Sıklık	Kadın	150	5,86	2,00	-3,488	0,001**
	Erkek	150	6,85	2,86		
İletişim	Kadın	150	6,92	2,07	0,303	0,762
	Erkek	150	6,85	2,13		
Doyum	Kadın	150	13,51	4,41	-3,770	0,000**
	Erkek	150	15,41	4,29		
Kaçınma	Kadın	150	16,55	3,48	-4,360	0,000**
	Erkek	150	18,06	2,41		
Dokunma	Kadın	150	15,31	3,19	-1,599	0,120
	Erkek	150	15,85	2,88		
Genel Cinsel Doyum	Kadın	150	86,44	16,76	-2,583	0,009**
	Erkek	150	91,04	13,96		

$p < 0,01^{**}$

Katılımcıların cinsel doyum algılarının cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda sıklık alt boyut algılarının cinsiyetlerine göre fark istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir ($t = -3,488$, $p = 0.001$, $p < 0.01$). Erkeklerin ($\bar{X} = 6,85$) cinsel sıklık algılarının kadınlara ($\bar{X} = 5,86$) göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Doyum alt boyut algılarının cinsiyetlerine göre fark istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir ($t = -3,770$, $p = 0.000$, $p < 0.01$). Erkeklerin ($\bar{X} = 15,41$) cinsel doyum algılarının kadınlara ($\bar{X} = 13,51$) göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Kaçınma alt boyut algılarının cinsiyetlerine göre fark istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir ($t = -4,360$, $p = 0.000$, $p < 0.01$). Erkeklerin ($\bar{X} = 18,06$) cinsel kaçınma algılarının kadınlara ($\bar{X} = 16,55$) göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Cinsel doyum genel algılarının cinsiyetlerine göre fark istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir ($t = -2,583$, $p = 0.009$, $p < 0.01$). Erkeklerin ($\bar{X} = 91,04$) Cinsel doyum genel algılarının kadınlara ($\bar{X} = 86,44$) göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Tablo 29.

Katılımcıların cinsel doyum algılarının çalışma durumlarına göre farklılaşma durumuna ait bağımsız örneklem t-testi sonuçları

	Çalışma Durumu	n	\bar{x}	ss	t	p
Sıklık	Çalışıyor	261	6,59	2,50	4,207	0,000**
	Çalışmıyor	39	4,82	2,01		
İletişim	Çalışıyor	261	6,98	2,00	2,182	0,030*
	Çalışmıyor	39	6,21	2,55		
Doyum	Çalışıyor	261	14,97	4,21	5,177	0,000**
	Çalışmıyor	39	11,03	4,48		
Kaçınma	Çalışıyor	261	17,54	3,01	3,457	0,001**
	Çalışmıyor	39	15,74	3,12		
Dokunma	Çalışıyor	261	15,79	2,88	3,066	0,002**
	Çalışmıyor	39	14,21	3,76		
Erken Boşalma/Vaginismus	Çalışıyor	261	14,50	3,08	-1,247	0,213
	Çalışmıyor	39	15,15	2,83		
Empotans/Anorgasmi	Çalışıyor	261	13,83	2,86	3,849	0,000**
	Çalışmıyor	39	11,82	4,06		
Genel Cinsel Doyum	Çalışıyor	261	90,20	14,52	4,322	0,000**
	Çalışmıyor	39	78,97	18,77		

p<0,01** p<0,05*

Katılımcıların cinsel doyum algılarının çalışma durumlarına göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda sıklık alt boyut algılarının çalışma durumlarına göre fark istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir (t=4.207, p=0.000, p<0.01). Çalışanların (\bar{X} =6,59) cinsel sıklık algılarının çalışmayanlara (\bar{X} =4,82) göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. İletişim alt boyut algılarının çalışma durumlarına göre fark istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir (t=2.182, p=0.030, p<0.05). Çalışanların (\bar{X} =6,98) cinsel iletişim algılarının çalışmayanlara (\bar{X} =6,21) göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Doyum alt boyut algılarının çalışma durumlarına göre fark istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir (t=5.177, p=0.000, p<0.01). Çalışanların (\bar{X} =14,97) cinsel doyum algılarının çalışmayanlara (\bar{X} =11,03) göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Kaçınma alt

boyut algılarının çalışma durumlarına göre fark istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir ($t=3.457$, $p=0.001$, $p<0.01$). Çalışanların ($\bar{X}=17,54$) cinsel kaçınma algılarının çalışmayanlara ($\bar{X}=15,74$) göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Dokunma alt boyut algılarının çalışma durumlarına göre fark istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir ($t=3.066$, $p=0.002$, $p<0.01$). Çalışanların ($\bar{X}=17,79$) cinsel dokunma algılarının çalışmayanlara ($\bar{X}=14,21$) göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Empotans/anorgasmi alt boyut algılarının çalışma durumlarına göre fark istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir ($t=3.849$, $p=0.000$, $p<0.01$). Çalışanların ($\bar{X}=13,83$) empotans/anorgasmi algılarının çalışmayanlara ($\bar{X}=11,82$) göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Cinsel doyum genel algılarının çalışma durumlarına göre fark istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir ($t=4.322$, $p=0.000$, $p<0.01$). Çalışanların ($\bar{X}=90,20$) cinsel doyum genel algılarının çalışmayanlara ($\bar{X}=78,97$) göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Tablo 30.

Katılımcıların cinsel doyum algılarının evlenme şekillerine göre farklılaşma durumuna ait bağımsız örneklem t-testi sonuçları

	Evlenme Şekli	n	\bar{x}	ss	t	p
Sıklık	Anlaşarak	247	6,85	2,37	8,183	0,000**
	Görücü usulüyle	53	4,04	1,73		
İletişim	Anlaşarak	247	7,35	1,81	8,929	0,000**
	Görücü usulüyle	53	4,72	1,97		
Doyum	Anlaşarak	247	15,53	3,83	10,749	0,000**
	Görücü usulüyle	53	9,49	3,68		
Kaçınma	Anlaşarak	247	17,89	2,84	8,155	0,000**
	Görücü usulüyle	53	14,57	2,66		
Dokunma	Anlaşarak	247	16,17	2,76	7,998	0,000**
	Görücü usulüyle	53	12,81	2,78		
Erken Boşalma/Vaginismus	Anlaşarak	247	14,61	3,02	0,290	0,772
	Görücü usulüyle	53	14,47	3,21		
Empotans/Anorgasmi	Anlaşarak	247	14,04	2,92	6,015	0,000**
	Görücü usulüyle	53	11,34	2,98		
Genel Cinsel Doyum	Anlaşarak	247	92,45	13,86	12,278	0,000**
	Görücü usulüyle	53	71,43	10,68		

p<0,01**

Katılımcıların cinsel doyum algılarının evlenme şekillerine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonucunda cinsel sıklık alt boyut algılarının evlenme şekillerine göre fark istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir (t=8.183, p=0.000, p<0.01). Anlaşarak evlenenlerin (\bar{X} =6,85) cinsel sıklık algılarının görücü usulüyle evlenenlere (\bar{X} =4,04) göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Cinsel İletişim alt boyut algılarının evlenme şekillerine göre fark istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir (t=8.929, p=0.000, p<0.01). Anlaşarak evlenenlerin (\bar{X} =7,35) iletişim algılarının görücü usulüyle evlenenlere (\bar{X} =4,72) göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Cinsel Doyum alt boyut algılarının evlenme şekillerine göre fark istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir (t=10.749, p=0.000, p<0.01). Anlaşarak evlenenlerin (\bar{X} =15,53) doyum algılarının görücü usulüyle

evlenenlere ($\bar{X}=9,49$) göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Kaçınma alt boyut algılarının evlenme şekillerine göre fark istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir ($t=8,155$, $p=0.000$, $p<0.01$). Anlaşarak evlenenlerin ($\bar{X}=17,89$) kaçınma algılarının görücü usulüyle evlenenlere ($\bar{X}=14,57$) göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Cinsel Dokunma alt boyut algılarının evlenme şekillerine göre fark istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir ($t=7.998$, $p=0.000$, $p<0.01$). Anlaşarak evlenenlerin ($\bar{X}=16,17$) dokunma algılarının görücü usulüyle evlenenlere ($\bar{X}=12,81$) göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Empotans alt boyut algılarının evlenme şekillerine göre fark istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir ($t=6.015$, $p=0.000$, $p<0.01$). Anlaşarak evlenenlerin ($\bar{X}=14,04$) empotans algılarının görücü usulüyle evlenenlere ($\bar{X}=11,34$) göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Cinsel doyum genel algılarının evlenme şekillerine göre fark istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir ($t=12.278$, $p=0.000$, $p<0.01$). Anlaşarak evlenenlerin ($\bar{X}=92,45$) cinsel doyum genel algılarının görücü usulüyle evlenenlere ($\bar{X}=71,43$) göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Tablo 31.

Katılımcıların cinsel doyum algılarının eğitim durumlarına göre farklılaşma durumuna ait anova testi sonuçları

	Eğitim Durumu	n	\bar{x}	ss	F	p	LSD
Sıklık	Ortaöğretim ⁽¹⁾	19	4,53	2,29	22,856	0,000**	(1-3)
	Lise ⁽²⁾	81	5,21	2,28			(2-3)
	Üniversite ⁽³⁾	200	7,00	2,38			
İletişim	Ortaöğretim ⁽¹⁾	19	5,37	2,17	31,013	0,000**	(1-3)
	Lise ⁽²⁾	81	5,73	2,18			(2-3)
	Üniversite ⁽³⁾	200	7,50	1,77			
Doyum	Ortaöğretim ⁽¹⁾	19	11,26	3,51	33,379	0,000**	(1-3)
	Lise ⁽²⁾	81	11,90	4,46			(2-3)
	Üniversite ⁽³⁾	200	15,80	3,89			
Kaçınma	Ortaöğretim ⁽¹⁾	19	16,00	2,60	10,521	0,000**	(1-3)
	Lise ⁽²⁾	81	16,23	3,08			(2-3)
	Üniversite ⁽³⁾	200	17,87	2,98			
Dokunma	Ortaöğretim ⁽¹⁾	19	12,79	3,01	33,021	0,000**	(1-3)
	Lise ⁽²⁾	81	14,02	3,38			(2-3)
	Üniversite ⁽³⁾	200	16,48	2,45			
Erken Boşalma /Vaginismus	Ortaöğretim ⁽¹⁾	19	12,79	2,35	5,268	0,006**	(1-3)
	Lise ⁽²⁾	81	14,20	2,62			(2-3)
	Üniversite ⁽³⁾	200	14,92	3,20			
Empotans /Anorgasmi	Ortaöğretim ⁽¹⁾	19	11,53	2,44	22,379	0,000**	(1-3)
	Lise ⁽²⁾	81	12,10	3,05			(2-3)
	Üniversite ⁽³⁾	200	14,36	2,88			
Genel Cinsel Doyum	Ortaöğretim ⁽¹⁾	19	74,26	12,84	43,355	0,000**	(1-3)
	Lise ⁽²⁾	81	79,40	15,47			(2-3)
	Üniversite ⁽³⁾	200	93,90	13,07			

p<0,01**

Katılımcıların cinsel doyum algılarının eğitim durumlarına göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan anova testi sonucunda; sıklık alt boyut algılarının eğitim durumlarına göre fark istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir (F=22.856, p=0.000, p<0.01). Eğitim durumu üniversite (\bar{X} =7,00) olanların sıklık algıları eğitim durumu ortaöğretim (\bar{X} =4,53) ve lise (\bar{X} =5,21) olanlara göre daha fazladır. İletişim alt boyut algılarının eğitim durumlarına göre fark istatistiksel olarak anlamlı olduğu

belirlenmiştir ($F=31.013$, $p=0.000$, $p<0.01$). Eğitim durumu üniversite ($\bar{X}=7,50$) olanların iletişim algıları eğitim durumu ortaöğretim ($\bar{X}=5,37$) ve lise ($\bar{X}=5,73$) olanlara göre daha fazladır. Doyum alt boyut algılarının eğitim durumlarına göre fark istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir ($F=33.379$, $p=0.000$, $p<0.01$). Eğitim durumu üniversite ($\bar{X}=15,80$) olanların doyum algıları eğitim durumu ortaöğretim ($\bar{X}=11,26$) ve lise ($\bar{X}=11,90$) olanlara göre daha fazladır. Kaçınma alt boyut algılarının eğitim durumlarına göre fark istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir ($F=10.521$, $p=0.000$, $p<0.01$). Eğitim durumu üniversite ($\bar{X}=17,87$) olanların kaçınma algıları eğitim durumu ortaöğretim ($\bar{X}=16,00$) ve lise ($\bar{X}=16,23$) olanlara göre daha fazladır. Dokunma alt boyut algılarının eğitim durumlarına göre fark istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir ($F=33.021$, $p=0.000$, $p<0.01$). Eğitim durumu üniversite ($\bar{X}=16,48$) olanların dokunma algıları eğitim durumu ortaöğretim ($\bar{X}=12,79$) ve lise ($\bar{X}=14,20$) olanlara göre daha fazladır. Erken boşalma alt boyut algılarının eğitim durumlarına göre fark istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir ($F=5,268$, $p=0.000$, $p<0.01$). Eğitim durumu üniversite ($\bar{X}=14,92$) olanların erken boşalma algıları eğitim durumu ortaöğretim ($\bar{X}=12,79$) ve lise ($\bar{X}=14,20$) olanlara göre daha fazladır. Empotans alt boyut algılarının eğitim durumlarına göre fark istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir ($F=22.379$, $p=0.000$, $p<0.01$). Eğitim durumu üniversite ($\bar{X}=14,36$) olanların empotans algıları eğitim durumu ortaöğretim ($\bar{X}=11,53$) ve lise ($\bar{X}=12,10$) olanlara göre daha fazladır. Cinsel doyum genel algılarının eğitim durumlarına göre fark istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir ($F=43,355$, $p=0.000$, $p<0.01$). Eğitim durumu üniversite ($\bar{X}=93,90$) olanların cinsel doyum genel algıları eğitim durumu ortaöğretim ($\bar{X}=74,26$) ve lise ($\bar{X}=79,40$) olanlara göre daha fazladır. Farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek için post-hoc testlerinden LSD testi kullanılmıştır.

Tablo 32.

Katılımcıların cinsel doyum algılarının sosyo-ekonomik düzeylerine göre farklılaşma durumuna ait anova testi sonuçları

	Sosyo- Ekonomik Düzyey	n	\bar{x}	ss	F	p	LSD
Sıklık	Düşük ⁽¹⁾	38	4,00	1,54	25,832	0,000 **	(1-2)
	Orta ⁽²⁾	192	6,47	2,48			(1-3)
	Yüksek ⁽³⁾	70	7,33	2,22			
İletişim	Düşük ⁽¹⁾	38	5,47	2,18	27,467	0,000 **	(1-2)
	Orta ⁽²⁾	192	6,68	1,96			(1-3)
	Yüksek ⁽³⁾	70	8,20	1,68			
Doyum	Düşük ⁽¹⁾	38	10,47	3,59	36,852	0,000 **	(1-2)
	Orta ⁽²⁾	192	14,22	4,35			(1-3)
	Yüksek ⁽³⁾	70	17,29	3,05			
Kaçınma	Düşük ⁽¹⁾	38	15,84	2,75	8,011	0,000 **	(1-2)
	Orta ⁽²⁾	192	17,25	3,05			(1-3)
	Yüksek ⁽³⁾	70	18,26	3,03			
Dokunma	Düşük ⁽¹⁾	38	13,61	3,29	25,889	0,000 **	(1-2)
	Orta ⁽²⁾	192	15,29	2,94			(1-3)
	Yüksek ⁽³⁾	70	17,46	2,11			
Erken Boşalma/ Vaginismus	Düşük ⁽¹⁾	38	14,68	2,83	8,337	0,000 **	(1-2)
	Orta ⁽²⁾	192	14,12	2,93			(1-3)
	Yüksek ⁽³⁾	70	15,81	3,18			
Empotans /Anorgasmi	Düşük ⁽¹⁾	38	11,66	2,82	28,373	0,000 **	(1-2)
	Orta ⁽²⁾	192	13,19	2,89			(1-3)
	Yüksek ⁽³⁾	70	15,63	2,79			
Genel Cinsel Doyum	Düşük ⁽¹⁾	38	75,74	13,03	41,054	0,000 **	(1-2)
	Orta ⁽²⁾	192	87,22	14,39			(1-3)
	Yüksek ⁽³⁾	70	99,97	12,61			

p<0,01**

Katılımcıların cinsel doyum algılarının sosyo-ekonomik düzeylerine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan anova testi sonucunda; sıklık alt boyut algılarının sosyo-ekonomik düzeylerine göre fark istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir (F=25.832, p=0.000, p<0.01. Sosyo-ekonomik düzeyi yüksek (\bar{X} =7,33) olanların sıklık algıları düşük (\bar{X} =4,00) ve orta (\bar{X} =6,47) olanlara göre daha fazladır. İletişim alt boyut

algılarının sosyo-ekonomik düzeylerine göre fark istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir ($F=27.467$, $p=0.000$, $p<0.01$). Sosyo-ekonomik düzeyi yüksek ($\bar{X}=8,20$) olanların iletişim algıları düşük ($\bar{X}=5,47$) ve orta ($\bar{X}=6,68$) olanlara göre daha fazladır. Doyum alt boyut algılarının sosyo-ekonomik düzeylerine göre fark istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir ($F=36.852$, $p=0.000$, $p<0.01$). Sosyo-ekonomik düzeyi yüksek ($\bar{X}=17,29$) olanların doyum algıları düşük ($\bar{X}=10,47$) ve orta ($\bar{X}=8,20$) olanlara göre daha fazladır. Kaçınma alt boyut algılarının sosyo-ekonomik düzeylerine göre fark istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir ($F=8.011$, $p=0.000$, $p<0.01$). Sosyo-ekonomik düzeyi yüksek ($\bar{X}=18,26$) olanların kaçınma algıları düşük ($\bar{X}=15,84$) ve orta ($\bar{X}=17,25$) olanlara göre daha fazladır. Dokunma alt boyut algılarının sosyo-ekonomik düzeylerine göre fark istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir ($F=25.889$, $p=0.000$, $p<0.01$). Sosyo-ekonomik düzeyi yüksek ($\bar{X}=17,46$) olanların dokunma algıları düşük ($\bar{X}=13,61$) ve orta ($\bar{X}=15,29$) olanlara göre daha fazladır. Erken boşalma alt boyut algılarının sosyo-ekonomik düzeylerine göre fark istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir ($F=8.337$, $p=0.000$, $p<0.01$). Sosyo-ekonomik düzeyi yüksek ($\bar{X}=15,81$) olanların erken boşalma algıları düşük ($\bar{X}=14,68$) ve orta ($\bar{X}=14,12$) olanlara göre daha fazladır. Empotans alt boyut algılarının sosyo-ekonomik düzeylerine göre fark istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir ($F=28.373$, $p=0.000$, $p<0.01$). Sosyo-ekonomik düzeyi yüksek ($\bar{X}=15,63$) olanların empotans algıları düşük ($\bar{X}=11,66$) ve orta ($\bar{X}=13,19$) olanlara göre daha fazladır. Cinsel doyum genel algılarının sosyo-ekonomik düzeylerine göre fark istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir ($F=41,054$, $p=0.000$, $p<0.01$). Sosyo-ekonomik düzeyi yüksek ($\bar{X}=99,97$) olanların cinsel doyum genel algıları düşük ($\bar{X}=75,74$) ve orta ($\bar{X}=87,22$) olanlara göre daha fazladır. Farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek için post-hoc testlerinden LSD testi kullanılmıştır.

Tablo 33.

Katılımcıların yaş evlilik yılı ve çocuk sayısı değişkenleri ile cinsel doyum algılarının birbirileri arasındaki ilişkiyi belirleyen pearson korelasyon katsayısı sonuçları

	Sıklık	İletişim	Doyum	Kaçınma	Dokunma	Erken Boşalma /Vaginismus	Empotans /Anorgasmi	Genel Cinsel Doyum
Yaş	r -0,573**	-0,598**	-0,569**	-0,319**	-0,551**	0,022**	-0,435**	-0,589**
Evlilik Yılı	r -0,590**	-0,631**	-0,620**	-0,369**	-0,583**	0,009**	-0,477**	-0,637**
Çocuk Sayısı	r -0,641**	-0,584**	-0,600**	-0,347**	-0,478**	0,120**	-0,425**	-0,577**

p<0.01**

Katılımcıların yaşı ile sıklık alt boyut algıları arasında negatif yönlü orta kuvvetli bir ilişki vardır ($r=-0,573 < 0.60$ $p=0.000$, $p < 0.01$). Evlilik yılı ile sıklık alt boyut algıları arasında negatif yönlü orta kuvvetli bir ilişki vardır ($r=-0,590 < 0.60$ $p=0.000$, $p < 0.01$). Çocuk sayısı ile sıklık alt boyut algıları arasında negatif yönlü yüksek kuvvetli bir ilişki vardır ($r=-0,641 < 0.80$ $p=0.000$, $p < 0.01$).

Katılımcıların yaşı ile iletişim alt boyut algıları arasında negatif yönlü orta kuvvetli bir ilişki vardır ($r=-0,598 < 0.60$ $p=0.000$, $p < 0.01$). Evlilik yılı ile iletişim alt boyut algıları arasında negatif yönlü yüksek kuvvetli bir ilişki vardır ($r=-0,631 < 0.80$ $p=0.000$, $p < 0.01$). Çocuk sayısı ile iletişim alt boyut algıları arasında negatif yönlü orta kuvvetli bir ilişki vardır ($r=-0,584 < 0.60$ $p=0.000$, $p < 0.01$).

Katılımcıların yaşı ile doyum alt boyut algıları arasında negatif yönlü orta kuvvetli bir ilişki vardır ($r=-0,569 < 0.60$ $p=0.000$, $p < 0.01$). Evlilik yılı ile doyum alt boyut algıları arasında negatif yönlü yüksek kuvvetli bir ilişki vardır ($r=-0,631 < 0.80$ $p=0.000$, $p < 0.01$). Çocuk sayısı ile doyum alt boyut algıları arasında negatif yönlü yüksek kuvvetli bir ilişki vardır ($r=-0,600 < 0.80$ $p=0.000$, $p < 0.01$).

Katılımcıların yaşı ile kaçınma alt boyut algıları arasında negatif yönlü düşük kuvvetli bir ilişki vardır ($r=-0,319<0.40$ $p=0.000$, $p<0.01$). Evlilik yılı ile kaçınma alt boyut algıları arasında negatif yönlü düşük kuvvetli bir ilişki vardır ($r=-0,369<0.40$ $p=0.000$, $p<0.01$). Çocuk sayısı ile kaçınma alt boyut algıları arasında negatif yönlü düşük kuvvetli bir ilişki vardır ($r=-0,347<0.40$ $p=0.000$, $p<0.01$).

Katılımcıların yaşı ile dokunma alt boyut algıları arasında negatif yönlü orta kuvvetli bir ilişki vardır ($r=-0,551<0.60$ $p=0.000$, $p<0.01$). Evlilik yılı ile dokunma alt boyut algıları arasında negatif yönlü orta kuvvetli bir ilişki vardır ($r=-0,583<0.60$ $p=0.000$, $p<0.01$). Çocuk sayısı ile dokunma alt boyut algıları arasında negatif yönlü orta kuvvetli bir ilişki vardır ($r=-0,478<0.60$ $p=0.000$, $p<0.01$).

Katılımcıların çocuk sayısı ile erken boşalma alt boyut algıları arasında negatif yönlü çok düşük kuvvetli bir ilişki vardır ($r=-0,120<0.20$ $p=0.037$, $p<0.05$). Katılımcıların yaşı ile empotans alt boyut algıları arasında negatif yönlü orta kuvvetli bir ilişki vardır ($r=-0,435<0.60$ $p=0.000$, $p<0.01$). Evlilik yılı ile empotans alt boyut algıları arasında negatif yönlü orta kuvvetli bir ilişki vardır ($r=-0,477<0.60$ $p=0.000$, $p<0.01$). Çocuk sayısı ile empotans alt boyut algıları arasında negatif yönlü orta kuvvetli bir ilişki vardır ($r=-0,425<0.60$ $p=0.000$, $p<0.01$).

Katılımcıların yaşı ile cinsel doyum genel algıları arasında negatif yönlü orta kuvvetli bir ilişki vardır ($r=-0,589<0.60$ $p=0.000$, $p<0.01$). Evlilik yılı ile cinsel doyum genel algıları arasında negatif yönlü yüksek kuvvetli bir ilişki vardır ($r=-0,637<0.80$ $p=0.000$, $p<0.01$). Çocuk sayısı ile cinsel doyum genel algıları arasında negatif yönlü orta kuvvetli bir ilişki vardır ($r=-0,577<0.60$ $p=0.000$, $p<0.01$).

Evlilikte uyum genel ile sıklık algıları arasında negatif yönlü yüksek kuvvetli bir ilişki vardır ($r=-0,686<0.80$ $p=0.000$, $p<0.01$). Evlilikte uyum genel ile iletişim algıları arasında negatif yönlü yüksek kuvvetli bir ilişki vardır ($r=-0,697<0.80$ $p=0.000$, $p<0.01$). Evlilikte uyum genel ile doyum algıları arasında negatif yönlü yüksek kuvvetli bir ilişki vardır ($r=-0,718<0.80$ $p=0.000$, $p<0.01$). Evlilikte uyum genel ile kaçınma algıları arasında negatif yönlü orta kuvvetli bir ilişki vardır ($r=-0,413<0.60$ $p=0.000$, $p<0.01$). Evlilikte uyum genel ile dokunma algıları arasında negatif yönlü yüksek kuvvetli bir ilişki vardır ($r=-0,657<0.80$ $p=0.000$, $p<0.01$). Evlilikte uyum genel ile empotans algıları arasında negatif yönlü orta kuvvetli bir ilişki vardır ($r=-0,516<0.60$ $p=0.000$, $p<0.01$). Evlilikte uyum ile cinsel doyum algıları arasında pozitif yönlü yüksek kuvvetli bir ilişki vardır ($r=0,731<0.80$ $p=0.000$, $p<0.01$). Evlilikte uyum genel puanları ile evlilikte doyum algıları arasında pozitif yönlü yüksek kuvvetli bir ilişki vardır ($r=0,799<0.80$ $p=0.000$, $p<0.01$). Evlilikte uyum genel ile evlilikte çatışma yaygınlığı algıları arasında negatif yönlü çok yüksek kuvvetli bir ilişki vardır ($r=-0,840<1$ $p=0.000$, $p<0.01$). Evlilikte uyum genel ile evlilikte çatışma sıklığı algıları arasında negatif yönlü çok yüksek kuvvetli bir ilişki vardır ($r=-0,801<1$ $p=0.000$, $p<0.01$). Sıklık ile iletişim algıları arasında negatif yönlü yüksek kuvvetli bir ilişki vardır ($r=-0,639<0.80$ $p=0.000$, $p<0.01$). Sıklık ile doyum algıları arasında pozitif yönlü yüksek kuvvetli bir ilişki vardır ($r=0,759<0.80$ $p=0.000$, $p<0.01$). Sıklık ile kaçınma algıları arasında pozitif yönlü orta kuvvetli bir ilişki vardır ($r=0,515<0.60$ $p=0.000$, $p<0.01$). Sıklık ile dokunma algıları arasında pozitif yönlü orta kuvvetli bir ilişki vardır ($r=0,555<0.60$ $p=0.000$, $p<0.01$). Sıklık ile erken boşalma algıları arasında negatif yönlü düşük kuvvetli bir ilişki vardır ($r=-0,282<0.40$ $p=0.000$, $p<0.01$). Sıklık ile empotans algıları arasında negatif yönlü orta kuvvetli bir ilişki vardır ($r=-0,406<0.60$ $p=0.000$, $p<0.01$). Sıklık ile genel cinsel doyum algıları arasında pozitif yönlü yüksek kuvvetli bir ilişki vardır ($r=0,700<0.80$ $p=0.000$, $p<0.01$). Sıklık ile evlilikte yaşam algıları arasında negatif yönlü yüksek kuvvetli bir ilişki vardır ($r=-0,743<0.80$ $p=0.000$, $p<0.01$). Sıklık ile evlilikte çatışma yaygınlığı algıları arasında negatif yönlü yüksek kuvvetli bir ilişki vardır ($r=-0,606<0.80$ $p=0.000$, $p<0.01$). Sıklık ile evlilikte çatışma sıklığı algıları arasında negatif yönlü orta kuvvetli bir ilişki vardır ($r=-0,541<0.60$ $p=0.000$, $p<0.01$). İletişim ile doyum algıları arasında pozitif yönlü yüksek kuvvetli bir ilişki vardır ($r=0,752<0.80$

$p=0.000$, $p<0.01$). İletişim ile kaçınma algıları arasında pozitif yönlü orta kuvvetli bir ilişki vardır ($r=0,503<0.60$ $p=0.000$, $p<0.01$). İletişim ile dokunma algıları arasında pozitif yönlü yüksek kuvvetli bir ilişki vardır ($r=0,728<0.80$ $p=0.000$, $p<0.01$). İletişim ile empotans algıları arasında negatif yönlü orta kuvvetli bir ilişki vardır ($r=-0,546<0.60$ $p=0.000$, $p<0.01$). İletişim ile genel cinsel doyum algıları arasında pozitif yönlü çok yüksek kuvvetli bir ilişki vardır ($r=0,822<1$ $p=0.000$, $p<0.01$). İletişim ile evlilikte yaşam algıları arasında negatif yönlü yüksek kuvvetli bir ilişki vardır ($r=-0,658<0.80$ $p=0.000$, $p<0.01$). İletişim ile evlilikte çatışma yaygınlığı algıları arasında negatif yönlü yüksek kuvvetli bir ilişki vardır ($r=-0,630<0.80$ $p=0.000$, $p<0.01$). İletişim ile evlilikte çatışma sıklığı algıları arasında pozitif yönlü yüksek kuvvetli bir ilişki vardır ($r=-0,602<0.80$ $p=0.000$, $p<0.01$). Doyum ile kaçınma algıları arasında pozitif yönlü yüksek kuvvetli bir ilişki vardır ($r=0,603<0.80$ $p=0.000$, $p<0.01$). Doyum ile dokunma algıları arasında pozitif yönlü yüksek kuvvetli bir ilişki vardır ($r=0,705<0.80$ $p=0.000$, $p<0.01$). Doyum ile empotans algıları arasında negatif yönlü yüksek kuvvetli bir ilişki vardır ($r=-0,655<0.80$ $p=0.000$, $p<0.01$). Doyum ile genel cinsel doyum algıları arasında pozitif yönlü çok yüksek kuvvetli bir ilişki vardır ($r=0,884<1$ $p=0.000$, $p<0.01$). Doyum ile evlilikte yaşam algıları arasında negatif yönlü yüksek kuvvetli bir ilişki vardır ($r=-0,758<0.80$ $p=0.000$, $p<0.01$). Doyum ile evlilikte çatışma yaygınlığı algıları arasında negatif yönlü yüksek kuvvetli bir ilişki vardır ($r=-0,677<0.80$ $p=0.000$, $p<0.01$). Doyum ile evlilikte çatışma sıklığı algıları arasında negatif yönlü yüksek kuvvetli bir ilişki vardır ($r=-0,648<0.80$ $p=0.000$, $p<0.01$). Kaçınma ile dokunma algıları arasında pozitif yönlü yüksek kuvvetli bir ilişki vardır ($r=0,601<0.80$ $p=0.000$, $p<0.01$). Kaçınma ile empotans algıları arasında pozitif yönlü orta kuvvetli bir ilişki vardır ($r=0,493<0.60$ $p=0.000$, $p<0.01$). Kaçınma ile genel cinsel Kaçınma algıları arasında pozitif yönlü yüksek kuvvetli bir ilişki vardır ($r=0,738<0.80$ $p=0.000$, $p<0.01$). Kaçınma ile evlilikte yaşam algıları arasında negatif yönlü orta kuvvetli bir ilişki vardır ($r=-0,418<0.60$ $p=0.000$, $p<0.01$). Kaçınma ile evlilikte çatışma yaygınlığı algıları arasında negatif yönlü orta kuvvetli bir ilişki vardır ($r=-0,424<0.60$ $p=0.000$, $p<0.01$). Kaçınma ile evlilikte çatışma sıklığı algıları arasında negatif yönlü düşük kuvvetli bir ilişki vardır ($r=-0,394<0.40$ $p=0.000$, $p<0.01$). Dokunma ile erken boşalma algıları arasında pozitif yönlü düşük kuvvetli bir ilişki vardır ($r=0,257<0.40$ $p=0.000$, $p<0.01$). Dokunma ile

empotans algıları arasında pozitif yönlü yüksek kuvvetli bir ilişki vardır ($r=0,658<0.80$ $p=0.000$, $p<0.01$). Dokunma ile genel cinsel doyum algıları arasında pozitif yönlü çok yüksek kuvvetli bir ilişki vardır ($r=0,885<1$ $p=0.000$, $p<0.01$). Dokunma ile evlilikte yaşam algıları arasında pozitif yönlü orta kuvvetli bir ilişki vardır ($r=0,569<0.60$ $p=0.000$, $p<0.01$). Dokunma ile evlilikte çatışma yaygınlığı algıları arasında negatif yönlü yüksek kuvvetli bir ilişki vardır ($r=-0,628<0.80$ $p=0.000$, $p<0.01$). Dokunma ile evlilikte çatışma sıklığı algıları arasında negatif yönlü yüksek kuvvetli bir ilişki vardır ($r=-0,616<0.80$ $p=0.000$, $p<0.01$). Erken boşalma ile empotans algıları arasında pozitif yönlü düşük kuvvetli bir ilişki vardır ($r=0,216<0.40$ $p=0.000$, $p<0.01$). Erken boşalma ile genel cinsel doyum algıları arasında pozitif yönlü düşük kuvvetli bir ilişki vardır ($r=0,236<0.40$ $p=0.000$, $p<0.01$). Erken boşalma ile evlilikte yaşam algıları arasında negatif yönlü çok düşük kuvvetli bir ilişki vardır ($r=-0,161<0.20$ $p=0.005$, $p<0.01$). Erken boşalma ile evlilikte çatışma sıklığı algıları arasında negatif yönlü çok düşük kuvvetli bir ilişki vardır ($r=-0,141<0.20$ $p=0.000$, $p<0.01$). Empotans ile genel cinsel doyum algıları arasında pozitif yönlü yüksek kuvvetli bir ilişki vardır ($r=0,797<0.80$ $p=0.000$, $p<0.01$). Empotans ile evlilikte yaşam algıları arasında pozitif yönlü orta kuvvetli bir ilişki vardır ($r=0,428<0.60$ $p=0.000$, $p<0.01$). Empotans ile evlilikte çatışma yaygınlığı algıları arasında negatif yönlü orta kuvvetli bir ilişki vardır ($r=-0,497<0.60$ $p=0.000$, $p<0.01$). Empotans ile evlilikte çatışma sıklığı algıları arasında negatif yönlü orta kuvvetli bir ilişki vardır ($r=-0,517<0.60$ $p=0.000$, $p<0.01$). Cinsel doyum ile evlilikte yaşam algıları arasında pozitif yönlü yüksek kuvvetli bir ilişki vardır ($r=0,673<0.80$ $p=0.000$, $p<0.01$). Cinsel doyum ile evlilikte çatışma yaygınlığı algıları arasında negatif yönlü yüksek kuvvetli bir ilişki vardır ($r=-0,698<0.80$ $p=0.000$, $p<0.01$). Cinsel doyum ile evlilikte çatışma sıklığı algıları arasında negatif yönlü yüksek kuvvetli bir ilişki vardır ($r=-0,682<0.80$ $p=0.000$, $p<0.01$). Evlilikte doyum ile evlilikte çatışma yaygınlığı algıları arasında negatif yönlü yüksek kuvvetli bir ilişki vardır ($r=-0,738<0.80$ $p=0.000$, $p<0.01$). Evlilikte doyum ile evlilikte çatışma sıklığı algıları arasında negatif yönlü yüksek kuvvetli bir ilişki vardır ($r=-0,693<0.80$ $p=0.000$, $p<0.01$). Evlilikte çatışma yaygınlığı ile evlilikte çatışma sıklığı algıları arasında pozitif yönlü çok yüksek kuvvetli bir ilişki vardır ($r=0,935<1$ $p=0.000$, $p<0.01$).

Tablo 35. evlilikte uyum, cinsel doyum, evlilikte çatışma yaygınlığı ve Evlilikte çatışma sıklığının evlilikte doyum üzerindeki etkisine ait çoklu regresyon analiz sonuçları

Değişkenler	β	Std. Hata	t	p	Tolera nce	VIF	F	F anlam lılık
Sabit	42,093	3,638	11,569	0,000				
Evlilikte Uyum Genel	0,533	0,055	7,967	0,000**	0,253	3,946	146,650	0,000**
Genel Cinsel Doyum	0,162	0,029	3,184	0,002**	0,438	2,283		
Evlilikte Çatışma Yaygınlığı	-0,258	0,029	-2,442	0,015*	0,102	3,815		
Evlilikte Çatışma Sıklığı	0,086	0,069	0,9	0,369	0,123	3,115		

**p<0.01; *p≤0,05

R²=0,661, Durbin Watson= 2,002

Bağımsız Değişkenler: evlilikte uyum, cinsel doyum, evlilikte çatışma yaygınlığı, evlilikte çatışma sıklığı

Bağımlı Değişken: Evlilikte doyum

Regresyon analizi varsayımları incelendiğinde yordayıcı (bağımsız değişken) değişkenlerle bağımlı değişken arasındaki ilişkinin anlamlı (F=146,650; p=0,000; p<0.01) olduğu belirlenirken, VIF değerlerinin 10'un altında olmasının çoklu bağıntı probleminin olmadığını, durbin Watson değerinin 2'ye yakın olması oto korelasyonun olmadığına işaretler.

Evlilikte uyumun (t=7,967; p=0,000 p<0.01), cinsel doyumun (t=3,184; p=0,002; p<0.01) ve evlilikte çatışma yaygınlığının (t= -2,442; p=0,015; *p≤0,05) evlilikte yaşam üzerinde anlamlı bir etkisi olduğu belirlenmiştir. Evlilikte çatışma sıklığının evlilikte yaşam düzeyi üzerinde anlamlı bir etkisi olmadığı belirlenmiştir (p>0.05)

Evlilikte uyum, cinsel doyum, evlilikte çatışma yaygınlığı ve evlilikte çatışma sıklığının evlilikte yaşam düzeyinin 0,661'ini açıkladığı belirlenmiştir

($R^2=0,661$). Katılımcıların evlilikte yaşam düzeylerinin %66,1'i bu değişkenlerle açıklanırken %33,9'u modele dahil edilmeyen değişkenler tarafından açıklandığı belirlenmiştir.

Regresyon analizi sonucuna regresyon eşitliği aşağıda verilmiştir.

Evlilikte Yaşam= $42,093+0,533*\text{evlilikte uyum}+0,162*\text{cinsel doyum}-0,258*\text{evlilikte çatışma yaygınlığı}$

Regresyon eşitliği incelendiğinde, evlilikte uyumun bir birimlik artışının evlilikte doyumunu üzerinde 0,533'lük artışa, cinsel uyumun bir birimlik artışı sonucu evlilikte doyumunun 0,162 birim artacağı ve evlilikte çatışma yaygınlığının bir birim artışı sonucu evlilikte doyum düzeyinin 0,258 birimlik azalacağı belirlenmiştir.

BÖLÜM 5

TARTIŞMA

Bu bölümde araştırmada yer alan problemlerle ilgili olarak toplanan verilerin istatistiksel analizi ile son elde edilen bulguların tartışılması ve yorumuna yer verilmiştir.

Yapılan bu çalışmada evliliklerde çatışma durumu ile alt boyutları olan evlilik çatışma sıklığı ve yaygınlığı bulgularıyla cinsiyet arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Başka bir deyişle evliliklerde çatışma cinsiyetlere göre farklılık göstermemektedir. Bu bulgular ile literatür incelendiğinde bir çok çalışma ile uyumaktadır. Tezer (1986), evli bireylerin aralarında oluşan anlaşmazlıklarla bireylerin kendi genel evlilik doyumlarındaki iletişimlerini ve ilişkilerini inceleyen araştırmada bu çalışmadaki sonuçlarla tutarlı olarak araştırmacının çatışma yaygınlık ve sıklık alt boyutlarının cinsiyete göre değişmediği bulgusuna varılmıştır. Bu bulgu doğrultusunda evliliklerde kişilerin bir bütün olduğu, sorunlarında ortak olduğu ve birlikte çözüme ulaşılması gerektiğinin bilincinde olduğu düşünüldüğünden cinsiyetler arasında fark olmadığı düşünülmektedir.

Evliliklerde çatışma durumu ile kişilerin çalışma durumu karşılaştırıldığında anlamlı fark bulunmuştur. Bu çalışma ile uyuşan Tüfekçi-Hoşgör (2013), 216 evli olma şartı ile katılan kişilerle yaptığı araştırmada, belirli bir işte çalışmayan evli kişilerin evlilikte yaşamış oldukları tartışma ve çatışma oranlarının birbirlerinden anlamlı farklılık gösterdiği bulgusuna varmışlardır. Bu çalışmadan farklı olarak Ovalı (2010), 15 farklı şehirde yaşayan toplam 700 bireyin katıldığı çalışmasında evlilik çatışmaları (yaygınlık-sıklık) kadının çalışma durumuna göre değişmediğini belirtmiştir. Literatürdeki çalışmalar oldukça çeşitlidir. Günümüzde insanların geçimini sağlaması için çalışmaları

gerekmedir. Kişinin çalışması sosyo-ekonomik açıdan özgür hale gelmesi ve ev içerisinde maddi açıdan sorunlar yaşanmaması açısından oldukça önemli olduğu düşünülmektedir.

Araştırmanın başka bir sonucu ise evlilik çatışması ile evlenme biçimi arasındaki ilişki incelenmiş ve bu araştırma sonucuna göre evlenme biçimi ile arasında anlamlı fark bulunmuştur. Görücü usulüyle evlenen kişilerin kendi isteğiyle anlaşarak evlenen kişilere oranla evliliklerinde daha fazla çalışma yaşadıkları ve evliliklerindeki çatışmalarda yaygınlık ve sıklık puanları daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir. Alan yazıları incelendiğinde bu sonuçla uyumlu çalışmalar olduğu gibi tam tersi çalışmalarda bulunmaktadır. Hortaçsu (2007), yaptığı çalışmada evlenme biçimlerine göre görücü usulü ile evlenmiş olan kişilerin, isteyerek kendi kararları ile evlenmiş olan kişilere göre daha fazla uyumsuzluk yani çatışma yaşadıklarını belirtmiştir.

Evlilik çatışması alt boyutları (sıklık-yaygınlık) ile eğitim durumu arasındaki ilişki incelendiğinde arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Yapılan bu çalışmada eğitim düzeyi düşük olan kişilerin eğitim düzeyi yüksek olan kişilere oranla evliliklerinde daha fazla çatışma yaşadıkları, başka bir deyişle eğitim durumu düşük olanları çatışma sıklık ve çatışma yaygınlık puanlarının eğitim durumu yüksek olanlara oranla daha yüksek olduğu saptanmıştır. Literatürde çeşitli sonuçlara ulaşılan bir çok çalışma bulunmaktadır. Harrell (1990), tarafından yürütülen 104 evli birey ile çalışmış kadının eğitim düzeyi yüksek ve eğitilmiş olması durumunda çatışmanın daha az olduğu belirtilmiştir.

Araştırmadan elde edilen bir diğer bulguya göre ekonomik düzey ile kişilerin evliliklerindeki çatışma sıklığı ve yaygınlığı arasında anlamlı fark saptanmıştır. Sosyo-ekonomik düzeyi düşük olan kişilerin çatışma oranları ekonomik düzeyi yüksek olanlara göre daha fazla olarak bulunmuştur. Literatürde bu bulguyla uyumlu birçok çalışma bulunmaktadır. Kahveci (2016), yapmış olduğu benzer çalışmasında evlilikte çatışmanın yaygınlığını ve çatışmanın sıklığının evli bireylerin ekonomik gelir düzeylerine göre farklılık gösterip göstermediği incelemiştir; düşük ekonomik gelir düzeyine sahip olan katılımcıların yüksek ekonomik gelir düzeyi olanlara göre daha sık çatıştıkları bulgusuna varılmıştır. Bradbury ve arkadaşları (2000), tarafından yapılan bir çalışmada bu

araştırmaya benzer sonuçlar bulunmuştur. Düşük ekonomik düzeye sahip evli kişilerin, evliliklerinde daha fazla çatışma yaşadıkları belirlenmiştir. Polat (2006), tarafından yürütülen araştırmada kadınların ekonomik düzeyi arttıkça çatışma eğilimlerinin azaldığını gözlemlenmiştir.

Evliliklerde çatışmaların çocuk sayısı ile arasındaki ilişki incelenmiş ve aralarında pozitif yönlü orta kuvvetli bir ilişki bulunmuştur. Çalışmalar incelendiğinde çok çeşitli sonuçlara ulaşılmıştır. Belsky (1990), çocuğun evlilik içerinden sorun haline gelmesinin sebebi olarak kadın ve erkek arasındaki iletişimsizliği göstermekte, çocuğun da evlilik doyumunu etkileyerek azaltıcı bir neden olarak görülmesinin tersine problemleri ortaya çıkaran bir sebep olarak değerlendirilmesi gerektiği bulgusuna varmaya çalışmıştır. Bununla birlikte bu bulgu ile uyuşmayan çalışmalarda bulunmaktadır. Kahveci (2016), yapmış olduğu çalışmasında evliliklerde çatışma sıklık ve yaygınlık puanları ile çocuk sayısı arasında herhangi bir ilişkiye rastlamamıştır. Bu çeşitli bulgular doğrultusunda daha geniş çalışmalara ihtiyaç olduğu düşünülmektedir.

Bulunan bir başka sonuç ise evliliklerde evlilik yılı arttıkça çatışma yaygınlık ve çatışma sıklık boyutları arasında pozitif yönlü orta kuvvetli bir ilişki saptanmıştır. Birçok çalışma bu bulguyu destekler nitelikte sonuçlara ulaşmıştır. Şendil ve Kızıldağ (2003), çocuk ve ergenlerdeki ebeveyn evlilik çatışması algısını inceledikleri bir araştırma bulguları; evlilik süresi ile evlilik çatışması arasında pozitif bir ilişki olduğunu belirtmişlerdir. Bener (2017), KKTC'de yaşayan 350 evli birey ile çalışmış araştırma sonucunda evlilik süresi arttıkça çatışma sıklığı azaldığını, çatışma yaygınlığının ise arttığını belirtmiştir. Evliliklerinde sorun yaşayan kişilerin evlilik süreleri arttıkça tahammüllerinin azaldığı ve bu sebeple daha fazla çatışma yaşadıkları düşünülmektedir.

Bir diğer bulgu olan evlilik çatışması ile yaş değişkeni arasındaki ilişki incelenmiş ve aralarında pozitif yönlü orta kuvvetli bir ilişki bulunmuştur. Yaş arttıkça evliliklerde çatışma sıklığı ve yaygınlığının da arttığı ya da başka bir deyişle yaş azaldıkça evliliklerdeki çatışma sıklığı ve yaygınlığı da azalacaktır şeklinde bulunmuştur. Alan yazılarında evlilik süresi, çocuk sayısı, kişiler arasındaki yaş farklı gibi değişkenleri incelemiş fakat çatışma durumu ile yaş

arasındaki bağlantıyı inceleyen herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Buna bağlı olarak daha geniş çaplı çalışmalara ihtiyaç olduğu söylenebilir ve gelecek araştırmalarda bu çalışmadan yararlanılabilir.

Evlilik doyumu ile cinsiyet değişkeni karşılaştırılmış ve bulunan sonuçlarda erkeklerin evlilikten aldığı doyum kadınlara göre daha yüksek olarak bulunmuştur. Başka bir deyişle, evlilik doyumu ile cinsiyet arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Yapılan çalışmalarda çeşitli sonuçlara ulaşılmıştır. Bu araştırmayı destekleyen çalışmalar incelendiğinde; Üncü (2007), Duygusal zeka ve evlilik doyumu ilişkisi adlı çalışmasında İstanbul'da yaşayan 229 evli birey ile yürütmüş, çalışmasında erkeklerin evlilik doyumunun kadınlara göre daha yüksek olduğunu belirtmiştir. Uslu (2018), evli bireylerin evlilik doyumu ve merhamet düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi adlı çalışmasında 308 evli kişi ile çalışmış ve evlilik doyumu ile cinsiyet arasındaki ilişki karşılaştırılmasında erkeklerin evlilik doyumu puanlarının kadınlara göre daha yüksek olduğuna ulaşılmıştır. Bett, Kiptiony ve Sirera (2017), Kenya'da 351 kişi ile yapmış oldukları çalışmada evli kişilerin evlilik doyum düzeylerinin cinsiyete göre farklılaştığını saptamıştır. Bu çalışmaya göre, erkeklerin evlilik doyum düzeyleri kadınların evlilik doyum düzeylerinden daha yüksek olduğu bulunmuştur. Sonuç olarak incelenen çeşitli yurtdışı ve yurtiçi çalışmalar ile desteklenen bir bulguya ulaşılmıştır. Türk toplumunda kadınlar ev işleri yapma, çocukların ihtiyacı ile ilgilenme, yemek yapma gibi bir çok günlük rutinleri yapma sorumluluğu taşımaktadır. Bunlarla birlikte kadınlar günümüzde iş hayatına da atılmış tüm bu sorumlulukların üstüne birde çalışma durumu eklenmiştir. Erkeklerin ise ev işleri gibi rutin sorumluluklarda etkisi oldukça azdır. Türk toplum algısında erkek çalışıp evini geçindirmeye yükümlüdür. Kadınların bu sebeplerden evliliklerindeki doyumun erkeklere göre daha az olduğu düşünülmektedir.

Evlilik doyumu ile çalışma durumu karşılaştırılmış ve bulunan sonuçlar doğrultusunda çalışan kişilerin evlilikten aldıkları doyumun çalışmayan kişilere göre evlilikten daha fazla doyum aldığı saptanmıştır. Jose ve Alfons (2007), Belçika'nın Flanders bölgesinden yaşayan 787 evli kişi ile çalışmış, çalışan kadınların evlilik doyumlarının çalışmayan kadınların evlilik doyumlarına oranla anlamlı düzeyde yüksek olduğu bulunmuştur.

Bulunan bir başka sonuçta evlilik doyumu ile eğitim durumu arasındaki ilişki karşılaştırılmış ve iki değişken arasında anlamlı bir fark bulunmuş, evliliklerde kişinin eğitim düzeyi arttıkça aldıkları doyumunda arttığı saptanmıştır. Yapılan çalışmalar bu bulguyu destekler niteliktedir. Anar(2011), benzer bir şekilde kişilerin aldıkları eğitim düzeyi ile evlilik doyumları arasında anlamlı bir farklılık olduğunu saptamıştır. Lisansüstü eğitim görmüş kişilerin evlilik doyumları, ilk, orta, lise ve üniversite düzeyinde eğitim görenlerin evlilik doyumlarından anlamlı olarak daha yüksek olduğu bulgusuna varılmıştır. Kılbitmez (2018), İstanbul Beşiktaş ilçesinde yaşayan 296 çocuklu evli kadın ile çalışmış ve katılımcıların eğitim seviyesi arttıkça kadınların evliliklerinden aldıkları doyumun düzeyinin de arttığı görülmüştür. Yine benzer şekilde buna ek olarak 'eşin eğitim düzeyi' değişkenine de bakıldığında eğitim seviyesi arttıkça evlilik doyumunun da arttığı bulgusu saptanmıştır. Eğitim durumu yüksek olan kişilerin evliliklerden aldığı doyumun yüksek olması beklenen bir sonuçtur. Eğitim durumu yüksek olan kişilerin evliliklerinden aldıkları doyumun yüksek bulunması Maslow'un gereksinimler hiyerarşisini akıllara getirmiş ve kendini gerçekleştirme ile kişiler bir işi başarıyla tamamladıkları, kanıtladıkları duygusu ile eğitim durumunun doyum ile alakalı olabileceği düşünülmüştür.

Bu çalışmada araştırılan bir başka konu ise katılımcıların evlilik doyumu ile sosyo-ekonomik düzeyleri arasında bir ilişki olup olmadığıdır. Bulunan sonuçlarda bu iki değişken arasında anlamlı bir fark bulunmuş, ekonomik düzeyi yüksek olan kişilerin evlilikten aldıkları doyumun daha yüksek olduğu saptanmıştır. Kılbitmez (2018), yapmış olduğu çalışma ile bu çalışmaya benzer sonuçlara ulaşılmış, kişinin çalışma memnuniyeti, kadının aylık kazancı ve eşin aylık kazancı ile evlilik doyumu arasında anlamlı fark bulmuştur. İnsanların yüksek gelire ulaşabildiği ihtiyaçlara ve bunlara sorun yaşamadan ulaşmalarının evlilik doyumunu arttıracaklarını beklenen bir sonuçtur.

Katılımcıların evliliklerden aldıkları doyum ile evlenme biçimleri karşılaştırılmış ve anlaşarak evlenen kişilerin evlilikten aldıkları doyumun daha fazla olduğu bulunmuştur. Kişilerin az zamanlı tanıdıkları veya istemeyerek görücü usulü evlenenler ile severek evlenenlerin evlilikten aldıkları doyumun aynı olması beklenmemektedir. Bu doğrultuda elde edilen bu bulgu beklenen bir sonuçtur. Yıldız (2013), algılanan anne baba tutumları ile evlilik doyumu arasındaki

ilişkiyi incelemiş, çalışmaya 300 evli kişi ile yürüttüğü bu çalışma sonucunda aşk evliliği yapıp isteyerek evlenen kişilerin evlilik doyumunun görücü usulüyle evlenenlere göre daha yüksek olduğunu belirtmiştir. Bu bulgu bizim çalışmamız ile uyushmaktadır.

Araştırmanın bir başka bulgusu ise çocuk sayısı ile evlilik doyumu arasında negatif yönlü orta kuvvetli bir ilişki bulunmuştur. Başka bir deyişle çocuk sayısı arttıkça evlilik doyumu azalmaktadır. Jose ve Alfons (2007), yaptıkları çalışmada bizim çalışmamızla uyuşan başka bir bulgusu olarak; evliliklerinde hiç çocuk sahibi olmayan çiftlerin, en yüksek çocuk sayısına sahip olan çiftlere göre çok daha yüksek doyum puanlarına sahip olduğu görülmüştür. Yaşar (2009), Adana ilinde 220'si kız, 193'ü erkek çocuk ve annelerinden oluşan çalışmasında çocuk sayısının fazla olduğu ailelerde annelerin evlilik doyumunun daha düşük olduğunu belirtmiştir. Bu bulgu kadınların yaşam biçiminde çocuk sayısının artışının yüklenilen sorumlulukların fazla olduğunu ev işleri ve çocukların bakımı ihtiyaçları açısından çok daha fazla emek sarf ederken evliliklerini geri plana atmaları ve tüm bu sebepler doğrultusunda doyumun düştüğünü düşündürmektedir.

Evlilik yılı ile evlilik doyumu arasında negatif yönlü orta kuvvetli bir ilişki olduğunu, evliliklerde süre arttıkça doyumun düştüğü belirlenmiştir. Yıldırım ve Işık (2017), Malatya ilinde yaşayan 254 gönüllü katılımcıyla yürüttüğü çalışmasında evlilik süresinin artmasıyla birlikte doyumun azaldığını belirtmişlerdir. Erdoğan (2018), evli bireylerin evlilik doyumu ve merhamet düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi adlı çalışmasını 304 kişi ile yürütmüş ve araştırma sonucunda evlilik süresi arttıkça evliliklerdeki doyumun azaldığını belirtmişlerdir. Bu sonuçlar doğrultusunda kişilerin zaman ilerledikçe evliliklerinde problemler yaşadıkları ve birbirlerinden uzaklaştıklarını düşündürmektedir. Evlenme heyecanı, aile olma heyecanı ile kişilerin evlilik yaşamının ilk yıllarındaki yüksek doyum, geçirilen uzun zaman sonrasında sorumlulukların artmasıyla birlikte kendini doyumsuzluğa bıraktığı düşünülmektedir.

Katılımcıların evlilik uyumu algılarının cinsiyetlerine göre anlamlı bir fark saptanamamıştır. Başka bir deyişle evlilikte uyum genel algılarının cinsiyete göre aralarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır. Bu sonuç

literatürde birçok çalışma ile uyumaktadır. Kahveci (2016), 80 evli çift ile yaptığı çalışmada bireylerin evlilik uyumu, evlilik çatışma biçimleri ve depresyon düzeylerini incelemiş sonuç olarak çalışmada evlilik uyumu ile cinsiyet arasında bir fark saptanamadığı bulgusuna varılmıştır. Kuzu (2017), evlilik uyumu ile kişilik özellikleri ve mizaç arasındaki ilişki adlı çalışmasında 100 evli birey ile çalışmış araştırma sonucunda evlilik uyumu ile cinsiyet arasında fark olmadığını belirlemiştir.

Katılımcıların evlilik uyumu algılarının çalışma durumlarına göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur. Başka bir deyişle katılımcıların evlilik uyumu algılarının çalışma durumlarına göre anlamlı bir farklılık gösterir. Çalışan kişilerin evlilik uyum algıları çalışmayanlara göre daha yüksek puanlara sahip oldukları bulunmuştur. Literatürde bu bulguyu destekleyecek çalışmalar bulunmaktadır. Bunlardan biri olan Hoşgör (2013), evli çiftlerin öfke ifade tarzları ile evlilik uyumunun incelenmesi adlı çalışmasında İzmir'de ikamet eden 216 evli birey ile çalışmış, çalışan ve çalışmayan kişilerin evliliklerindeki çatışma düzeylerinde anlamlı bir fark bulmuş ve bununla birlikte çalışan evli kişilerin çalışmayanlara oranla evliliklerindeki uyumun daha fazla olduğunu belirtmiştir.

Katılımcıların evlilik uyumu algılarının evlenme şekillerine göre karşılaştırıldığında anlamlı bir fark bulunmuştur. Görücü usulüyle evlenenlerin evlilikte uyum algılarının anlaşarak evlenenlere göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Literatür incelendiğinde çeşitli sonuçların varlığı gözlemlenmiştir. Kuzu (2017), 100 evli bireyde kişilik özellikleri mizaçları ve evlilik uyumlarını incelemiş araştırma bulgularına göre evlilik uyumu puanlarının anlaşarak evlenen kişilerde daha yüksek olduğu bulunmuştur. Akpınar (2016), Konya'da yaşayan 245 kişi ile çalışmış olduğu evlilik uyumu ile toplumsal cinsiyet rolleri arasındaki ilişkiyi incelemiş ve araştırmasında bizimde çalışmamızda olduğu gibi görücü usulü evlenen kişilerin evlilik uyum puanlarının anlaşarak evlenenlere göre daha yüksek olarak bulunmuştur. Görücü usulü evlilikler çoğunlukla aynı kültür, aynı sosyal sınıf ve benzer alışkanlıklardan oluşan kişiler arasında gerçekleşmekte ve bu durum doğal alışkanlıkların devamını sağlamaktadır. Bu sebeple görücü usulü evliliklerdeki

uyum oranının anlaşarak yapılan evliliklere oranla daha yüksek olduğu düşünülmektedir.

Araştırmada elde edilen bir başka bulgu ise kişilerin evlilik uyumu algıları ile eğitim durumu arasındaki ilişkide istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Literatür incelendiğinde bizim bulgularımız ile diğer çalışmaların tam olarak tutarlı olduğu söylenemez. Genel olarak yapılan çalışmalarda eğitim düzeyi ve evlilik uyumu arasında anlamlı fark olan çalışmalar bulunmaktadır. Şendil ve Korkut (2008), 171 kişi ile yapmış olduğu çift uyumu ve evlilik çatışmasını sosyo-demografik özellikler açısından incelediği çalışmasında eğitim durumu, ekonomik düzeyi ve anlaşarak evlenen kişilerin uyum puanlarının daha yüksek olduğunu belirtmiştir. Bu çalışma da diğer çalışmalardan değişik olarak eğitim durumu yüksek olan katılımcıların evlilik uyum puanları, eğitim durumu daha düşük olan katılımcılara göre daha azdır. Eğitim durumunun düşük olması görücü usulü evlilikleri arttırmaktadır. Bu durum benzer sosyal alışkanlıklara sahip insanların evlenmesine sebep olmaktadır. Benzer alışkanlıklara sahip olmak evlilik uyumunu arttırdığı düşünülmektedir.

Katılımcıların evlilik uyum algılarının sosyoekonomik düzeylerine göre de anlamlı bir fark bulunmuştur. Sosyo-ekonomik düzeyi düşük olan kişilerin uyum puanı orta ve yüksek olanlara göre daha fazladır. Bu bulgular literatür de herhangi bir çalışma ile eşleşmemektedir. Eğitim durumu ve ekonomik düzeyleri yüksek olan bireylerin evlilikten beklentisinin yüksek olduğunu bu sebeple uyum anlayışının farklılaştığını düşündürmektedir. Sosyo-ekonomik durumunun düşük olması eğitim düzeyinin düşük olduğunun göstergesidir. Benzer sosyo-ekonomik düzeye sahip kişilerin evliliği benzer yaşam alışkanlığına sahip kişiler arasında gerçekleşmektedir. Bu durumun eğitim durumu ve evlenme biçiminde olduğu gibi uyumu arttığı düşünülmektedir.

Katılımcıların yaş, değişkeni ile evlilik uyumu algılarının birbirleri arasında negatif yönlü orta kuvvetli bir fark bulunmaktadır. Başka bir deyişle yaş arttıkça evliliklerde uyumun azaldığı saptanmıştır. Demiray (2006), evli çiftler arasındaki evlilik uyumunun bazı demografik değişkenler ile ilişkisini incelediği araştırmasında 51 evli çift ile çalışmış ve evlilik uyumu ile yaş arasında ilişki olduğunu belirtmiştir. Örneklem grubu olarak 31-41 yaş arasındaki kişiler ile

çalışmış ve evliliklerinde 10. yılını doldurduklarını belirtmiş ve evliliklerdeki uyum puanlarının bu değişkenler ile azaldığını aktarmıştır. Eşlerin değişen yaşam koşullarına birlikte uyum sağlamaları, bu değişimi birlikte gerçekleştirmeleri çoğunlukla mümkün olmamaktadır. Bu durum ilerleyen yaş ile beraber eşler arasındaki uyum sürecini zorlaştırdığı düşünülmektedir.

Araştırmada bulunan bir başka sonuç ise evlilik uyumu ile evlilik süresi arasında negatif yönlü orta kuvvetli bir ilişki olduğunun saptanmasıdır. Literatür incelendiğinde Güren (2017), evli ve çocuk sahibi çiftlerin evlilik uyumları, evlilik çatışmaları, yalnızlık ve yakın ilişki düzeylerinin çocuk yetiştirme tutumları adlı çalışmasında İstanbul ve Çanakkale illerinde yaşayan 90 evli çift ile çalışmıştır. Araştırma sonucunda evliliğin ilk yıllarındaki evlilik uyum puanlarının, 16-25 yıl arasındaki evlilik sürecinde olan kişilere göre daha fazla olduğunu belirtmiştir. Evlilik süresi uzadıkça eşlerin birbirleriyle geçirdikleri kaliteli zamanın azalması, tekrarlanan eylemler ve değişen yaşam koşullarına uyumun benzer şekilde gerçekleşmemesi, eşler aralarındaki ilişkinin sıradanlaşmasına sebep olduğu düşünülmektedir.

Çocuk sayısı ile çeşitli değişkenler arasındaki ilişki birçok araştırmada karşımıza çıkmaktadır. Bu çalışmada evlilik uyumu ile çocuk sayısı arasındaki ilişki incelenmiş ve çocuk sayısı arttıkça evliliklerde uyum puanlarının düştüğü, başka bir deyişle aralarında negatif yönlü bir ilişki olduğu gözlemlenmiştir. Aktaş (2009), İstanbul ilinde yaşayan 220 kişi ile yürüttüğü eşlerden birinin kaygı düzeyi ile evlilik uyumu arasındaki ilişkinin belirlenmesi adlı çalışmasında çocuk sayısı arttıkça çiftlerde uyumun düştüğünü belirtmiştir. Yaşar (2009), yapmış olduğu çalışmasında fazla çocuk sayısına sahip kişilerin, daha az çocuk sayısına sahip kişilere göre uyum puanlarının düştüğünü belirtmiştir. Yapılan çalışmalar göz önünde bulundurulduğunda bu çalışmanın sonuçları diğer kaynaklarla uyumaktadır. Çocuk sayısının artışı ile beraber özellikle kadınların artan iş yükü ve zamanının büyük çoğunluğunun çocuklarla birlikte geçirmek zorunda olması eşe ayırdığı zamanın azalmasına, bu durumun eşler arasındaki uyumun zayıflamasına neden olabileceği düşünülmektedir.

Katılımcıların cinsel doyum algıları ile cinsiyet arasındaki ilişki incelendiğinde farklılık anlamlı bulunarak tüm alt boyutlara tek tek bakıldığında erkeklerin cinsel doyum toplam puanları kadınlara göre daha yüksek olarak saptanmıştır. Alan yazıları incelendiğinde Basat (2004), İstanbul'da yaşayan 200 evli çift ile çalışmış ve cinsel doyumunu ölçmek amacıyla bizim çalışmamızda da kullanılan golombok-rust cinsel doyum ölçeğini kullanmış, araştırmanın sonucunda cinsel doyumun cinsiyetlere göre farklılaştığını erkeklerin doyum oranlarının daha fazla olduğunu belirtmiştir. Yine benzer bir çalışma ise Jose ve Alfons (2007), Belçika'da yapmış olduğu çalışmada erkeklerin cinsel doyumunun kadınlara göre daha yüksek olduğunu belirtmiştir. Toplumsal yapı ve değerler sistemi erkeklerin istekleri ve beklentilerini çok daha rahat ifade etmesini sağlarken, kadınların ise çocukluktan itibaren özellikle cinsellik konularında geri plana ittiği düşünülmektedir. Bu durum ilerleyen yaşlarda erkeğin daha kolay ve daha fazla doyuma ulaşmasına, kadının ise doyumla ilgili sorunlar yaşamasına sebep olduğu düşünülmektedir.

Golombok-Rust cinsel doyum ölçeği alt boyutlarının cinsiyet karşılaştırması sonucunda iletişim alt boyutu kadınlarda yüksek, sıklık, dokunma ve doyum alt boyutları ise erkeklerde daha yüksek olarak bulunmuştur. Kılıçlar (2018), benlik saygısı, beden algısı ve cinsel doyum arasındaki ilişkiyi 404 bireyle incelemiş, çalışmada cinsel doyumunu ölçme amacıyla bizimde çalışmamızda kullandığımız GRCDÖ kullanmıştır. Araştırma sonucunda bizim bulgularımız ile eşleşen cinsel doyum alt boyutu olan sıklık, doyum ve dokunma alt boyutlarının erkeklerde daha yüksek olduğunu, iletişim alt boyutunun ise kadınlarda daha yüksek olduğunu belirtmiştir. Özdemir (2018), İstanbul'da yaşayan 150 kişi ile çalışmış ve GRCDÖ'nün alt boyutu olan sıklık ile cinsiyeti karşılaştırmış araştırma sonucunda erkeklerin sıklık algılarının kadınlara göre daha yüksek olduğunu bildirmiştir.

Katılımcıların cinsel doyum algıları ile çalışma durumları arasında anlamlı farklılık bulunmuştur. Tüm alt boyutlara bakıldığında çalışanların tüm alt boyutlarda çalışmayanlara göre daha yüksek bulunmuştur. Literatür incelendiği çalışan kişiler ile cinsel doyum arasındaki ilişkiyi karşılaştıran çalışmalar oldukça azdır. Yılmaz (2014), 100 evli kadınla yaptığı araştırmasında çalışma durumu ile cinsel doyum arasında anlamlı bir fark

olmadığını belirtmiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda çalışan kişilerin ekonomik açıdan daha rahat oldukları düşünülmüş ve bu durumda genel hayat doyumlarına yansıtacağı için cinsel doyumlarının yüksek olabileceği düşünülmektedir.

Katılımcıların cinsel doyum algılarının eğitim durumuna göre anlamlı olarak farklılık saptanmıştır. Tüm alt boyutlarda eğitim durumu üniversite olanların oranı eğitim durumu ortaöğretim ve lise olanlara göre daha yüksek olduğu bulgusuna varılmıştır. Basat (2004), yapmış olduğu çalışmada eğitim durumu yüksek olan kişilerin, eğitim durumu düşük olan kişilere göre daha yüksek olduğunu belirtmiştir. Eğitim düzeyi arttıkça, partnerin istekleri ve beklentilerine yanıt verme oranı yükselebilecek olduğu düşünüldüğü için cinsel doyumun eğitilmiş kişilerde daha yüksek olduğu düşünülebilir.

Eğitim durumu ile GRCDÖ alt boyutlarına bakıldığında eğitim durumu yüksek olan kişilerin; sıklık, iletişim, doyum, dokunma, kaçınma, erken boşalma ve vajinismus puanlarının daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir. Yılmaz (2007), yapmış olduğu çalışmada bu sonuçlar ile benzer bulgulara ulaşmış, kadınlarda eğitim seviyesi arttıkça kaçınma, temas, anorgazm ve vaginismus puanlarının arttığını, erkeklerde ise eğitim durumu arttıkça sıklık, erken boşalma puanlarının yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Katılımcıların cinsel doyum algılarının sosyo-ekonomik düzeylerine göre farklılık gösterip göstermediği incelendiğinde aralarında anlamlı farklılık bulunmuş, ekonomik düzeyi yüksek olan kişilerin cinsel doyum algılarının orta ve düşük olanlara göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Barrientos ve Paez (2006), ve Şili’de yaşayan 5407 kişi ile yürüttüğü çalışmada cinsel doyumunu etkileyen faktörleri araştırılmıştır. Araştırma bulgularına göre ekonomik düzeyi yüksek olan kişilerin cinsel doyumlarının daha yüksek olduğunu belirtmiştir. Laumann ve ark. (1999), ABD’ de 3159 kişi ile yapmış oldukları çalışmada cinsel işlev bozuklukları ve yaygınlığını incelemiş araştırma sonucunda gelir durumu düşük olan kişilerin cinsel yaşamlarında problem yaşadıklarını ve doyumun düştüğünü belirtmişlerdir. Kişinin ekonomik durumun yüksek olması, gündelik yaşamın sıkıntılarını azaltmakta ve kişinin daha zevk odaklı düşünmesini sağlayabileceği düşünülmektedir.

Katılımcıların cinsel doyum algılarının evlenme şekillerine göre ilişkisine bakıldığında anlamlı farklılık bulunarak tüm alt boyutlarda anlaşarak evlenenlerin oranı görücü usulü ile evlenenlere göre daha yüksek bulunmuştur. Ünal (2018), 80 kadın ile yürüttüğü çalışmasında görücü usulü ile evlenen kişilerin, anlaşarak evlenen kişilere göre cinsel hayatlarında daha fazla sorun yaşadıklarını aktarmıştır. Görücü usulü evliliklerde, evlilik öncesi duygusal ya da tensel temasın gerçekleşmemiş olması, evlilik içerisinde bu temasın gerçekleştirilmesini zorlaştıracağını düşünebiliriz. İlerleyen yıllarda bu durumun alışkanlık haline geldiği beklentileri azalttığını görülebileceği düşünülmektedir. Evlilik öncesi flört döneminde birbirlerini tanıyan birbirlerinin istek ve beklentilerinin farkında olan çiftlerin cinsel doyumlarının görücü usulüyle evlenen kişilere göre daha yüksek olması beklenen bir sonuçtur.

Çocuk sayısı ile cinsel doyum genel algıları arasındaki ilişkisi incelendiğinde negatif yönlü orta kuvvette bir ilişki bulunmuş, katılımcıların çocuk sayısı arttıkça cinsel doyum genel algılarının azaldığı saptanmıştır. Çocuk sayısı ile iletişim arasındaki ilişkiye de bakıldığında yine aralarında negatif yönlü orta kuvvette bir ilişki olduğu bulunmuş çocuk sayısı artarken iletişimin de azaldığı sonucuna varılmıştır. Ayatollahi (2014), 226 kişi ile yürüttüğü çalışmasında erkeklerin cinsel doyum algılarına baktığı çalışma modelinde demografik özellikler arasında çocuk sayısının cinsel doyumunu etkileyen ikinci önemli özellik olduğunu belirtmiştir. Çocuk sayısının artması ebeveynlerin hem ekonomik hem de bedensel olarak daha fazla zorluk yaşamasına sebep olacaktır. Bu durum eşlerin birbirleri ile kaliteli zaman geçirmelerini engellemekte ve cinsel doyumunu azalttığı düşünülmektedir.

Bu çalışmada yaş, evlilik yılı, çocuk sayısı değişkenlerinin GRCDÖ alt boyutları olan sıklık, iletişim, doyum, kaçınma, dokunma, anaorgasm ve genel cinsel doyum boyutları ile negatif yönlü bir ilişki bulunmuştur. Öztürk (2008), 517 kişi ile Zonguldak ilinde gerçekleştirdiği çalışmasında bizim çalışmamızda da kullanılan GRCD ölçeğini kullanmış, evlilik süresi arttıkça alt boyutlar ile ilişki olduğunu, başka bir deyişle evlilik süresi arttıkça iletişim, sıklık dokunma gibi alt boyutların azaldığını belirtmiştir. Aynı çalışmada yaş ile alt boyutlar karşılaştırılmış yaş arttıkça ilişki sıklığı, iletişim, vajinismus sıklığının azaldığını belirtmiştir.

Ölçekler arası korelasyon ilişkilerini incelediğimizde evlilik uyum puanları ile cinsel doyum arasında pozitif yönlü yüksek bir ilişki bulunmuştur. Yapılan çalışmalar incelendiğinde oldukça kısıtlı olduğu gözlemlenmiştir. Bal ve ark. (2018), İstanbul ilinde yaşayan 232 evli kişi ile çalışmış ve bu araştırmada bizim çalışmamızda da kullanılan evlilik uyum ölçeği ile GRCDÖ'yü kullanmışlardır. Bulunan sonuçlar çalışmamızı destekler nitelikte olduğu bulunmuş olup çalışmaya göre evlilik uyumunu arttıkça cinsel doyumunda arttığını belirtmişlerdir.

Bu çalışmada evlilik uyumu ile evlilik doyumunu arasında pozitif yönlü yüksek bir ilişki bulunmuştur. Yaşar (2009), Adana'da 413 kişi ile yapmış olduğu çalışmasında annelerin evlilik uyumu ile evlilik doyumunu arasındaki ilişkiyi araştırmış ve bulunan sonuçlar incelendiğinde aralarında pozitif yönlü bir ilişki bulunmuştur.

Evlilik uyumu ile çatışma durumları arasındaki ilişki incelenmiş ve çatışma yaygınlığı arasında negatif yönde çok yüksek bir ilişki bulunmaktadır. Aynı şekilde evlilikte uyum ile çatışma sıklığı arasında negatif yönde çok yüksek bir ilişki bulunmaktadır. Öner (2013), İzmir'de 226 kişi ile yürüttüğü çalışmasında bizim araştırmamızda da kullanılan evlilik çatışma ölçeği ile evlilik uyum ölçeğini kullanmıştır. Bulunan sonuçlar incelendiğinde çatışma yaygınlığı ve çatışma sıklığı ile evlilik uyumu arasında negatif bir ilişki olduğunu belirtmiştir. Öztürk ve Arkar (2014), 100 evli çift ile yapmış olduğu evlilik uyumu ve cinsel doyum arasındaki ilişki adlı çalışmasında evliliklerde uyum düştükçe kişilerin cinsel doyumlarının da düştüğünü belirtmiştir. Bu bulgular bizim çalışmamız ile uyumakta ve destekler niteliktedir. Bu bulgu beklenen bir sonuçtur. Bir yerde çatışma varsa çatışmanın artışı sadece evlilik uyumunu değil bütün birçok şeyi etkileyeceği bilinmektedir.

Araştırma bulunan bir diğer sonuç evlilikte doyum ile çatışma sıklığı arasında arasında negatif yönlü bir ilişki vardır. Bener (2017), KKTC'de yaşayan 350 birey ile yürüttüğü çalışmasında bizim çalışmamız ile benzer olarak evlilik doyumunu ile çatışma yaygınlığı arasında negatif yönlü bir ilişki bulmuştur.

Evlilik doyumunu ile evlilikte çatışma yaygınlığı ile arasında negatif yönlü bir ilişki vardır. Sunal ve ark (2016), 132 evli kişi ile yürüttüğü çalışmasında evlilik

doyumunu ile aile bireylerinin sebebiyle başlayan çatışmaların yaygınlığı arasında negatif yönlü bir ilişki olduğu bulgusuna ulaşmıştır. Bener (2017), çalışmasında bizimle aynı ölçekleri kullanmış, araştırma sonucunda çatışma yaygınlık ve sıklığının evlilik doyumunu arasında negatif yönlü bir ilişki bulunduğunu belirtmiştir.

Cinsel doyum ile evlilik çatışma sıklığı arasında kuvvetli ve ters yönlü bir ilişki bulunmaktadır. Cinsel doyum ile evlilik çatışması yaygınlığı arasında kuvvetli şekilde ters yönlü bir ilişki bulunmaktadır. Literatür incelendiğinde cinsel doyum ve çatışma boyutu ile ilgili bir araştırma bulunamamış ve desteklenecek çalışma bulunamamış ve yeni çalışmalara ihtiyaç olduğunu göstermektedir.

Bu çalışmada cinsel doyum ile evlilik doyumunu arasındaki ilişki incelenmiş ve aralarında pozitif yönlü yüksek kuvvetli bir ilişki olduğu bulunmuştur. Yıldırım ve Çağ (2013), 811 evli çift ile çalışmış ve araştırma bulguları arasında cinsel yaşamda memnuniyetsizliğin evlilik doyumunu yordadığını aktarmıştır. Bu çalışma bizim çalışmamızı destekler niteliktedir. Evlilik doyumunu kavramının evlilik içerisindeki her türlü olayı kapsadığı düşünülürse bulunan bu sonuç şaşırtmamıştır.

BÖLÜM 6

SONUÇ VE ÖNERİLER

6.1 Sonuç

Bu çalışmanın amacı evlilik doyumunu etkileyebilecek olan faktörlerin incelenmesi amaçlanmıştır. Sosyo-demografik özellikler ile evliliklerde çatışma, evlilik uyumu ve cinsel doyum değişkenlerinin evlilik uyumunu yordamadaki rolüne bakılmıştır.

Evlilik uyumu ile sosyo-demografik özellikler karşılaştırıldığında cinsiyetler arası bir fark bulunamamıştır. Çalışma durumu ile evlilik uyumu arasındaki ilişki incelendiğinde çalışan kişilerin uyum puanları daha yüksektir. Görücü usulü evlenen kişilerin uyum puanı daha yüksektir. Eğitim durumu ve ekonomik düzeyi düşük olan kişilerin evlilik uyumları daha yüksek olarak bulunmuştur. Yaş, çocuk sayısı ve evlilik yılı arttıkça kişilerin evlilik uyumları düşmektedir.

Evliliklerde çatışma ile sosyo-demografik özellikler karşılaştırılmış ve cinsiyetler arasında bir fark olmadığı belirlenmiştir. Çalışan kişilerin evlilik uyum puanları daha yüksektir. Görücü usulüyle evlenen kişiler evliliklerinde daha çok çatışma yaşadığına ulaşılmıştır. Eğitim düzeyi ve ekonomik durumu yüksek olan kişilerin evliliklerinde daha az çatışma yaşadıkları belirlenmiştir. Evli kişilerin yaş, çocuk sayısı ve evlilik yılı arttıkça evliliklerinde çatışmaların arttığı gözlemlenmiştir.

Evlilik doyumu ile sosyo-demografik özellikler karşılaştırıldığında erkeklerin evlilik doyum puanları daha yüksektir. Çalışan kişilerin evliliklerinden daha fazla doyum aldığı belirlenmiştir. Anlaşarak evlenen kişilerin evlilikten aldığı doyum daha fazladır. Eğitim durumu ve ekonomik düzeyi yüksek olan kişiler

evliliklerinde daha fazla doyum sağlamaktadır. Kişilerin yaş, çocuk sayısı ve evlilik yılı arttıkça evlilikten aldıkları doyum azalmaktadır.

Cinsel doyum ile sosyo-demografik özellikler arasındaki ilişki incelendiğinde erkeklerin cinsel hayatlarında daha çok memnuniyet yaşadığı gözlemlenmiştir. Çalışan, eğitim durumu ve ekonomik düzeyi yüksek kişilerin evliliklerinde cinsel doyumlarının daha fazla olduğu saptanmıştır. Anlaşarak evlenen kişilerin cinsel hayat memnuniyeti daha fazladır. Yaş, çocuk sayısı ve evlilikteki süre arttıkça kişilerin cinsel doyum puanları azalmaktadır.

Ölçekler arası korelasyon ilişkilerini incelediğimizde evlilik uyum puanları ile cinsel doyum arasında pozitif yönlü yüksek bir ilişki bulunmuştur. Evlilik uyumu ile evlilik doyumunu arasında pozitif yönlü yüksek bir ilişki bulunmaktadır. Evlilik uyumu ile çatışma yaygınlığı arasında negatif yönde çok yüksek bir ilişki bulunmaktadır. Evlilikte uyum ile çatışma sıklığı arasında negatif yönde çok yüksek bir ilişki bulunmaktadır.

Evlilikte doyum ile çatışma sıklığı arasında negatif yönlü bir ilişki vardır. Evlilik doyumunu ile evlilikte çatışma yaygınlığı ile arasında negatif yönlü bir ilişki vardır. Evlilikte çatışma yaygınlığı ile evlilikte çatışma sıklığı arasında pozitif yönlü bir ilişki bulunmuştur.

Cinsel doyum ile evlilik çatışma sıklığı arasında kuvvetli ve ters yönlü ilişki bulunmaktadır. Cinsel doyum ile evlilik çatışması yaygınlığı arasında kuvvetli ve ters bir ilişki bulunmaktadır. Cinsel doyum ile evlilik doyumunu arasında pozitif yönlü yüksek kuvvetli bir ilişki vardır.

Evlilikte uyum, cinsel doyum, evlilikte çatışma yaygınlığı ve evlilikte çatışma sıklığının evlilik doyumunu üzerindeki etkisi incelenmiş ve evlilik uyumu ile evlilik doyumunu ile arasında pozitif yönlü bir ilişki bulunmuştur. Çatışma alt boyutu olan yaygınlık ile evlilik doyumunu arasında ise negatif yönlü bir ilişki bulunmuştur. Başka bir deyişle evliliklerde cinsel doyum ve uyum arttıkça evlilik doyumunda arttığı gözlemlenmiş, çatışma yaygınlığı arttıkça doyumun düştüğü gözlemlenmiştir. Çatışma alt boyutu sıklık ile evlilik doyumunu arasında bir ilişki bulunamamıştır.

6.2 Öneriler

Bu çalışma Aydın-Söke ilçesinde yapıldığından örnekleme kısıtlıdır. Yapılacak yeni çalışmalarda kültürel farkın göz önünde bulundurulması çalışmalar için daha verimli olacak ve bununla birlikte Aydın ili dışında daha geniş örneklem grubuyla çalışılması ve genişletilebileceği düşünülmektedir.

Alanyazınları incelendiğinde bu çalışmada kullanılan cinsel doyum ve evlilik çatışması arasındaki inceleme açısından oldukça sınırlıdır. Bu konular üzerinde çalışılması gelecek çalışmalara önemli bir ışık kaynağı olacaktır.

Evliliklerinde sorun yaşayan kişiler ile karşılaşıldığında evlilikten aldıkları doyumunu tek başına incelemek yerine bu kavramın içerisinde birçok etmeni barındırdığını unutmamalı ve bir bütün halinde incelemeleri, buna göre değerlendirmeleri önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Abalı, S. (2006). Boşanmak için başvuran kadınların evlilikteki cinsel yaşamlarını boşanma nedeni olarak görme durumları, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Akın, E. (2018). Evli kadınlarda çatışma çözme stili ve evlilik uyumu arasındaki ilişki. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Aktaş, S. (2009). Eşlerden birinin kaygı düzeyi ile evlilik uyumu arasındaki ilişkinin belirlenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Maltepe Üniversitesi. İstanbul.
- Anar, B. (2011). Evli ve çalışan yetişkinlerin toplumsal cinsiyet rolleri ile, evlilik doyumu ve iş doyumu ilişkisinin incelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi. Adana.
- Ayatollahi, M. (2014). Evli bireylerde cinsel doyumu yordayan demografik ve psikolojik değişkenlerin incelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Bacanlı, H. (2001). Eş tercihleri. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 2(15), 7-16.
- Barrientos, J. E. ve Paez, D. (2006). Psychosocial Variables of Sexual Satisfaction in Chile. *Journal of Sex and Marital Therapy*, 32(5):351-68.
- Basat, Ç. (2004). An Exploration of Marital Satisfaction, Locus of Control, and Self-Esteem as Predictors of Sexual Satisfaction. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Belsky, J. (1990). Parental and non-parental child care and children's socio-emotional development. A decade in review. *Journal of Marriage and Family*, 52(4): 885-903.

- Bett, G., Kiptiony, G., & Sirera, M. (2017). Relationship between demographic characteristics and marital satisfaction for career couples in Kericho county, Kenya. *Journal of Humanities and Social Science*, 22(12), 53-60.
- Bildirici, A. (2016). Evlilik süresinin, cinsel yaşama ve evlilik uyumuna etkisi ve sonuçlarının demografik özelliklere göre karşılaştırılması. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi, Ankara.
- Bradbury, T. N., Fincham, F. D., & Beach, S. R. H. (2000). Research on the nature and determinants of marital satisfaction: A decade in review. *Journal of Marriage and the Family*, 62 (4), 964-980
- Brezsnyak, M., ve Whisman, M. A. (2004). Sexual Desire and Relationship Functioning: the Effects of Marital Satisfaction and Power. *Journal of Sex & Marital Therapy*. 1;30(3):199-217.
- Brody S, ve Costa R. M. (2009). Satisfaction (sexual, life, relationship, and mental health) is associated directly with penile-vaginal intercourse, but inversely with other sexual behavior frequencies. *J Sex Med*; 6 (7): 1947-1954.
- Byers, E.S. (2005). Relationship satisfaction and sexual satisfaction: A longitudinal study of individual in longterm relationships. *The Journal of Sex Research*; 42(2): 113-118.
- Byers, E.S. ve Macneil, S, (2006). Further validation of the interpersonal exchange model of sexual satisfaction. *J Sex Marital Ther*, 32: 53-69.
- Canel, A. N. (2012). Evlilik ve Aile Hayatı. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Aile Eğitim Programı. <https://www.academia.edu/> adresinden 21 Mart 2019 tarihinde alındı.
- Canel, N. (2007). Ailede problem çözme, evlilik doyumu ve örnek bir grup çalışmasının sınanması. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Cihan - Güngör, H. (2007). Evlilik Doyumunu Açıklamaya Yönelik Bir Model Geliştirme. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi, Ankara.

- Cook, D.B., Casillas, A., Robbins, S.B., & Dougherty, L.M. (2005). Goal continuity and the "big five" as predictors of older adult marital adjustment. *Personality and Individual Differences*, 38(3): 519-531.
- Curun, F. (2006). Yüklemler, iletişim çatışmaları, cinsiyet ve cinsiyet rolü yönelimi ile evlilik doyumu arasındaki ilişki, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Çelik, M. ve Tümkaya, S. (2012). Öğretim Elemanlarının Evlilik Uyumu ve Yaşam Doyumlarının İş Değişkenleri ile İlişkisi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 13(1): 223-238.
- Çınar, L. (2008). Evlilik doyumu: Cinsiyet rolleri ve yardım arama tutumu. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Çıplak, K. (2015). Evli bireylerin çok boyutlu başa çıkma biçimleriyle evliliklerinde çatışma yaşama durumları arasındaki ilişki. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Demiray, Ö. (2006). Evlilikte uyumun demografik özelliklere göre incelenmesi. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Dicle Üniversitesi. Diyarbakır.
- Erbek, E., Beştepe, E., Akar, H., Alpkın, R.L. ve Eradaımlar, N. (2005). Cinsellik ve çift uyumu: üç grup evli çiftte karşılaştırmalı bir çalışma. *Düşünen Adam*; 18(2): 72-81.
- Erok, M. (2013). İlişkilerde bilişsel çarpıtmalar, ilişkiye dair inançlar, kişilerarası ilişkiler, kişilerarası öfke, problem çözme ve evlilik çatışması. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Ertan, Ö. (2002). Bağlanma stillerinin eş seçimi ile kritik ve kritik olmayan evlilik dönemlerindeki doyum üzerindeki rolü. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Ankara.
- Gladding, S. (2002) *Family Therapy. History, Theory and Practice*. Pearson Education, Inc., Merrill Prentice Hall, New Jersey

- Goleman, D. (2000). Duygusal Zeka (Çev. B.S. Yüksel). (17.Basım). Varlık Yayınları No 581. (Orijinal eserin yayım tarihi 1995).
- Gökmen, A. (2001). Evli eşlerin birbirlerine yönelik kontrolcülük ve bağımlılık algılarının evlilik doyumu üzerindeki rolü. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Hatipoğlu, Z. (1993). The role of certain demographic variables and marital conflict in marital satisfaction of husbands and wives. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Orta Doğu Üniversitesi, Ankara.
- Harrell, W.A. (1990). Husband's masculinity, wife's power and marital conflict. *Social Behavior & Personality: An International Journal*, 18(2): 207-215.
- Hawkins, D.N. (2005). Unhappily ever after: effects of long term, low quality marriages on well-being. *Social Forces*, 84(1): 445- 465.
- Hendrick, S.S. (2009). Yakın İlişkiler Psikolojisi (A. Dönmez, Çev.). Nobel Yayın Dağıtım. (Orijinal çalışma basım tarihi, 2004).
- Hoşgör, E (2013). Evli Çiftlerin Öfke İfade Tarzları İle Evlilik Uyumunun İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Hortaçsu, N. (2007). Family- versus couple-initiated marriages in Turkey: Similarities and differences over the family life cycle. *Asian Journal of Social Psychology*, 10, 103–116.
- Jose, O., ve Alfons, V. (2007). Do demographics affect marital satisfaction? *Journal of Sex & Marital Therapy*, 33(1), 73-85.
- Kahveci, G.,A.(2016). Evli çiftlerde evlilik uyumu, evlilik çatışma biçimi ve depresyon düzeylerinin değerlendirilmesi. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Beykent Üniversitesi, İstanbul.
- Karabağ, S. (2019). Evli bireylerin evlilik sürelerinin cinsel doyum ve evlilik uyumu ilişkisi. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Üsküdar Üniversitesi, İstanbul.

- Karasar, N. (2003). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara : Nobel Yayınevi.
- Kansız, M ve Arkar, H (2011). Mizaç ve Karakter Özelliklerinin Evlilik Doyumu Üzerine Etkisi. *Anadolu Psikiyatri Dergisi Sayı: 12(1): 24-29*.
- Kılıçlar, M. (2018). Cinsel Doyum ile Beden İmajı ve Benlik Saygısı Arasındaki İlişki. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Işık Üniversitesi. İstanbul.
- Koydemir, S., Selışık, Z.E.S. ve Tezer, E. (2005), Evlilik Uyumu ve Mükemmeliyetçi Boyutları Arasındaki İlişki, Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi, 3 (23), 65-75.
- Kuzu, A. (2017). Evlilik Uyumu ile Kişilik Özellikleri ve Mizaç Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Gelişim Üniversitesi, İstanbul.
- Laumann E, Paik A, and Rosen R. (1999). Sexual dysfunction in the United States: prevalence and predictors. *JAMA*. 281(6): s. 537–544.
- Litzinger, S. & Gordon K. C. (2005). Exploring relationships among communication, sexual satisfaction and marital satisfaction. *Journal of Sex & Marital Therapy*, 31(5):409–424.
- Malkoç, B. (2001), “The Relationship Between Communication Patterns and Marital Adjustment”, Yüksek Lisans Tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Psikoloji Bölümü, Ankara.
- Ovalı, H. (2010). Farklı Coğrafi Bölgelerde Yaşayan Bireylerin Evlilik Çatışmalarının Çeşitli Demografik Özelliklere Göre Karşılaştırılması. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Ankara.
- Özdemir, S., N. (2018). Yetişkin Bağlanma Stilleri ile Cinsel Doyum Arasındaki İlişki. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Üsküdar Üniversitesi. İstanbul.
- Özen, A. (2006). Evlilik uyumunun yordayıcıları olarak karı ve kocaların değer uyumları ve eşlerin çatışma çözüm stilleri. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Ankara.

- Özgüven, İE (2001). Evlilik ve Aile Terapisi, Ankara: *PDREM Yayınları*.
- Öztañ, B (2000). Aile Hukuku. Ankara: Turan Kitabevi.
- Öztürk-Angın, Ü. (2008). Zonguldak İl Merkezinde Kadın Nüfusunda Cinsel İşlev Bozukluğu Prevalansı. Psikiyatri Uzmanlık Tezi. Zonguldak Karaelmas Üniversitesi, Zonguldak.
- Öztürk, C. Ş. ve Arkar, H. (2014, Temmuz, Ağustos,Eylül). Evli Çiftlerde Evlilik Uyumu ve Cinsel Doyum Arasındaki İlişkiler. <http://www.literaturesempozyum.com/> adresinden 03.04.2019 tarihinde alındı.
- Öztürk, O.M. ve Uluşahin, N.A, (2016). Ruh Sağlığı ve Bozuklukları. Ankara: Nobel Tıp Kitapevleri. 14. Baskı.
- Ridley, C.A., Wilhelm, M.S. ve Surra, C.A., (2001). Married Couples Conflict Responses and Marital Quality, *Journal of Social and Personal Relationships*, 18 (4): 517-534.
- Rust J, Golombok S (1986). The GRISS: A psychometric instrument for the assessment of sexual dysfunction. *Arch Sex Behav*; 15(2): 157-165.
- Sakallı-Uğurlu, N. (2003). Cinsiyetçilik: Kadınlara ve Erkeklerle İlişkin Tutumlar ve Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik Kuramı. *Türk Psikoloji Yazıları*, 6 (11-12)1-20.
- Scott, V. C., Sandberg, J. G., Harper, J. M., & Miller, R. B. (2012). The impact of depressive symptoms and health on sexual satisfaction for older couples: Implications for clinicians. *Contemporary Family Therapy*, 34(3): 376-390.
- Stephenson KR, Meston CM (2010) Differentiating components of sexual well-being in women: Are sexual satisfaction and sexual distress independent constructs. *Sex Med*; 7(7): 2458-2468.
- Stinson, M. A., Bermudez, J. M., Gale, J., Lewis, D., Meyer, A. S., & Templeton, G. B. (2017). Marital satisfaction, conflict resolution styles, and religious attendance among latino couples: Using the Actor-partner

interdependence model. *the family journal. Counseling and Therapy for Couples and Families*, 25(3), 215-223.

Sunal, B., Ok, B. ve Keskin, S. (2016). Mükemmeliyetçi eğilimlerle iş-aile çatışmasının hem iş hem de aile kaynaklı çatışma boyutları arasındaki ilişkide evlilik doyumunun düzenleyici rolü. *DTCF Dergisi* 1(56): 144-162.

Tabachnick, B.G. ve Fidell, L.S. (2013). *Using Multivariate Statistics* (6. Baskı). Boston: Pearson Education.

Taşbaş, MB (2010). Evlenmenin şartları. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalı, Konya.

Taylor, SE; Welch, W; Kim, HS and Sherman, DK (2007). Cultural differences in the impact of social support on psychological and biological stress responses. *Psychological Science* 18, 831-837.

Tezer, E. (1986). Evli Eşler Arasındaki Çatışma Davranışları: Algılama ve Doyum. Doktora Tezi. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Thibaut, J.W., & Kelley, H.H. (1959). *Social Psychology of Groups*. New York: Wiley.

Tuğrul C, Öztan N, Kabakçı E. (1993) Golombok-Rust Cinsel Doyum Ölçeği'nin standardizasyon çalışması, *Türk Psikiyatri Dergisi*; 4(2); 83-88.

Tutarel-Kışlak, S. (1999), "Evlilikte Uyum Ölçeği'nin Güvenirlik ve Geçerlik Çalışması", *3P Dergisi*, 7 (1), 50-56.

Tüfekçi Hoşgör, E. (2013). Evli çiftlerin öfke ifade tarzları ile evlilik uyumlarının incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi. İzmir.

Üncü, S. (2007). Duygusal zeka ve evlilik doyumu ilişkisi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

World Health Organization (2010). Developing Sexual Health Programmes. WHO/RHR/HRP/10.22. <https://apps.who.int/> sayfasından 09.12.2018 tarihinde alındı.

Yaşar, F. (2009). İlköğretime Devam Eden Öğrencilerin Anne-Çocuk İlişisini Kabul Ve Reddedici Algılama Düzeyinin Annenin Evlilik Doyumu Ve Evlilik Uyumu Düzeyiyle İlişkisi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi, Adana.

Yıldırım, İ.(2004). Eş destek ölçeğinin geliştirilmesi. *PDR dergisi*, 3(22): 19-26.

Yıldırım, H. & Işık, K. (2017). Çalışmayan evli kadınların sosyal destek düzeyleri ile yaşam doyumları arasındaki ilişki ve etkileyen faktörler. *Konuralp Tıp Dergisi*, 9(2), 124-128.

Yıldız, A. (2013). Anne baba tutumları ile evlilik doyumu arasındaki ilişkinin incelenmesi. Yüksek lisans tezi, Fatih Üniversitesi, İstanbul.

Youn, G. (2009). Marital and sexual conflicts in elderly Korean people. *Journal of Sex & Marital Therapy*, 35(3), 220-238.

EK1 : BİLGİLENDİRİLMİŞ ONAM FORMU

Sizi Psk.Ezgi Çalışgan tarafından Prof.Dr. Ebru Çakıcı danışmanlığında yürütülen ‘ Evlilik doyumunu etkileyen faktörler ‘ başlıklı çalışmaya davet ediyorum. Bu araştırmaya katılıp katılmama kararını vermeden önce, araştırmanın neden ve nasıl yapılacağını bilmeniz gerekmektedir. Bu nedenden ötürü formun okunup anlaşılması büyük önem taşımaktadır. Eğer anlaşılmayan veya sizin için açık olmayan şeyler varsa lütfen benimle iletişime geçiniz.

Bu çalışmaya katılım tamamen gönüllülük esasına dayalıdır. Çalışmaya katılmama veya katıldıktan sonra çalışmadan çıkma hakkına sahiptir. Çalışmaya katılmanız ve yanıtlamanız, katılıma onam verdiğiniz biçimde yorumlanacaktır. Katılımcılardan soruların boş bırakılmaması ve cevaplarda samimi olunması rica olunur.

Onam formunda isminiz ve imzanız istenmektedir. Ancak anket formunda isim ve kimlik ilgisi olmadan doldurulacaktır. Araştırma sonuçları bireysel bilgi olarak değil, grup ortalaması olarak akademik raporda kullanılacaktır.

Araştırmayla İlgili Bilgiler

a. Araştırmanın amacı: Evli bireylerin evlilik doyumlarını etkileyen faktörleri incelemek amacıyla; evlilik çatışması, evlilik uyumu, cinsel doyum ve sosyo-demografik etkenler ile ölçülmesi amaçlanmıştır.

b. Araştırmanın İçeriği: Yukarıda verilen değişkenleri ölçmek amacıyla, evlilik uyum ölçeği-evlilik çatışma ölçeği-cinsel doyum ölçeği ve evlilik doyum ölçekleri katılımcılara verilecektir.

c. Araştırmanın Nedeni: YdÜ Klinik Psikoloji Yüksek Lisans Tez Çalışması

d. Araştırmanın Öngörülen Süresi: 6 ay

e. Katılması beklenen katılımcı sayısı: 300

f. Araştırmanın Yapılacağı yerler: Aydın-Söke ilçesi

Çalışmaya Katılım Onayı

Yukarıda yer alan ve araştırmadan önce katılımcıya verilmesi gereken bilgileri okudum ve katılmam istenen çalışmanın kapsamını ve amacını, gönüllü olarak üzerime düşen sorumluluğu tamamen anladım. Bu koşullar altında söz konusu olan araştırmaya kendi isteğimle, hiçbir baskı olmaksızın katılmayı kabul ediyorum.

Katılımcının imzası:

EK-2 KİŞİSEL BİLGİ FORMU

Bu form katılımcıların sosyo-demografik özelliklerini belirlemek amacıyla araştırmacı tarafından oluşturulmuştur. Kişisel bilgilerin doğru verilmesi çalışmadan elde edilen sonuçlar açısından büyük önem taşımaktadır.

1. Cinsiyetinizi belirtiniz:

a) Kadın

b) Erkek

2. Yaşınızı belirtiniz:.....

3. Eğitim durumunuz nedir?

a) Okuryazar

b) İlköğretim

c) Ortaöğretim

d) Lise

e) Üniversite

4. Çalışma durumu:

a) Çalışıyor

b) Çalışmıyor

5. Sosyoekonomik düzeyi:

a) Düşük (2000tl)

b) Orta (2000-4000tl)

c) Yüksek (4000tl +)

6. Eşinizle hangi şekilde evlendiniz?

a) Anlaşarak

b) Görücü usulüyle

Diğer

7. Evlilikte kaçınıcı yılınız:.....

8. Çocuğunuz var mı? Varsa sayısını belirtiniz:.....

EK-3 Evlilik Yaşam Ölçeği (EYÖ)

Aşağıda evlilik yaşamına ilişkin 10 cümle bulunmaktadır. Bu cümlelerden her birinin altında da “kesinlikle katılmıyorum”, “katılmıyorum”, “kararsızım”, “katılıyorum” ve “kesinlikle katılıyorum” seçenekleri yer almaktadır. Her cümleyi dikkatle okuyunuz ve sizin evlilik yaşamınıza uyan seçeneği çarpı (X) koyarak işaretleyiniz.

1. Evlilikten beklediklerimin çoğu gerçekleşti.

() () () () ()

Kesinlikle Katılmıyorum Kararsızım Katılıyorum Kesinlikle Katılıyorum
Katılmıyorum

2. Evliliğimizdeki engellerin aşılamaz olduğunu düşünüyorum.

() () () () ()

Kesinlikle Katılmıyorum Kararsızım Katılıyorum Kesinlikle Katılıyorum
Katılmıyorum

3. Evliliğimizi çok anlamlı buluyorum.

() () () () ()

Kesinlikle Katılmıyorum Kararsızım Katılıyorum Kesinlikle Katılıyorum
Katılmıyorum

EK-4 Evlilik Çatışma Ölçeği (EÇÖ)

Bu anket evli eşler arasındaki anlaşmazlık konularını saptamak amacıyla hazırlanmıştır. Sizden istenen, ankette yer alan konuların her biri için eşinizle aranızda bu konuda bir anlaşmazlık olup olmadığına karar vermeniz ve eşinizle aranızda böyle bir durum yok ise "böyle bir durum yok" seçeneğini, var ama bu durum aranızda gerginlik yaratmıyor ise "var ama hiç gerginlik yaratmıyor" seçeneğini, var ve bu durum eşinizle aranızda bir gerginlik yaratıyor ise, ne sıklıkta gerginlik yarattığını "yılda 1-2 kez gerginlik yaratıyor", "ayda 1-2 kez gerginlik yaratıyor", "haftada 1-2 kez gerginlik yaratıyor" ve "günde 1-2 kez gerginlik yaratıyor" seçeneklerinden sizin için en uygun olanına çarpı işareti (x) koyarak belirtmenizdir.

Konular	Böyle bir durum yok	Var ama hiç gerginlik yaratmıyor	Yılda 1-2 kez gerginlik yaratıyor	Ayda 1-2 kez gerginlik yaratıyor	Haftada 1-2 kez gerginlik yaratıyor	Günde 1-2 kez gerginlik yaratıyor
1. Bir yere giderken geç hazırlanma						
2. Buluşma saatlerine geç kalma						
3. Özel günleri(doğum günü-evlilik yıl dönümü vb.) unutma						

EK-6 Golombok Rust Cinsel Doyum Envanteri (GRISS)

ERKEK SORU FORMU

	Hiçbir Zaman	Nadiren	Bazen	Çoğu Zaman	Her Zaman
1. Haftada iki defadan fazla cinsel birleşmede bulunur musunuz?	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
2. Eşinize, cinsel ilişkinizle ilgili olarak nelerden hoşlanıp nelerden hoşlanmadığınızı söyleyebilir misiniz?	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
3. Cinsel yönden kolay uyarılır mısınız?	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)

KADIN SORU FORMU

	Hiçbir Zaman	Nadiren	Bazen	Çoğu Zaman	Her Zaman
1. Cinsel yaşama karşı ilgisizlik duyar mısınız?	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
2. Eşinize, cinsel ilişkinizle ilgili nelerden hoşlanıp, nelerden hoşlanmadığınızı sorarmısınız?	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
3. Bir hafta boyunca cinsel ilişkide bulunmadığınız olur mu (adet günleri, hastalık gibi nedenler dışında) ?	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)

Ek-7 Ölçek Kullanım İzinleri

is:starred

10 ileti dizisinden 5.

evlilik yaşam ölçeği Gelen Kutusu x

Ezgi Caliskan 31 Eki 2018 Çar 11:54 ☆
Merhaba iyi günler, YDÜ Klinik Psikoloji yüksek lisans öğrencisiyim. Bitirme tezimde geliştirmiş olduğunuz Evlilik yaşam ölçeğinizi kullanmak için sizden izin i

Esin Tezer <esin@metu.edu.tr> 31 Eki 2018 Çar 14:23 ☆ ↶ ⋮
Alıcı: ben ▾
Evlilik Yaşamı Ölçeği ve ölçek ile ilgili bilgileri ekte gönderiyorum. Başarılar dilerim.

2 Ek

EVLİLİK YAŞAMI Ö... **Evlilik Yaşamı Ölçe...**

is:starred

10 ileti dizisinden 4.

Golombeck-rust cinsel doyum ölçeği izin Gelen Kutusu x

Ezgi Çalışgan 31 Eki 2018 12:30 ☆

Merhaba iyi günler. Ben ezgi çalışgan YDÜ klinik psikoloji yüksek lisans öğrencisiyim. İzniniz olursa geliştirmiş olduğunuz cinsel doyum ölçeğini bitirme tezimd

Elif Barışkın <ekabakci@hotmail.com> 1 Kas 2018 13:17 ☆

Alıcı: ben

Merhaba Ezgi,
 Ekte ölçeği, puanlama ve dönüştürüm tablosunu bulabilirsiniz. Biz ölçeği geliştirmedik Türkçe için standardizasyonunu yaptık. Çalışmalarınızda kolaylıklar dilerim.
 Elif Barışkın

From: Ezgi Çalışgan <ezgicalisgan@gmail.com>
Sent: Wednesday, October 31, 2018 9:30 AM
To: ekabakci@hotmail.com
Subject: Golombeck-rust cinsel doyum ölçeği izin

...

Gmail

is:starred

10 ileti dizisinden 3.

İt: Evlilik Uyumu Ölçeği Gelen Kutusu x

sennur tk <sennurkislak@hotmail.com> 1 Kas 2018 Per 22:29 ☆

Alıcı: ben

Merhaba,
 Ekte ölçek ve makale var.
 Puanlamayı doğru yapmak için makalenin tümünü iyi okuyunuz.
 İyi günler
 Şennur Kışlak

Prof.Dr.Şennur Tutarel Kışlak
 Ankara Üniversitesi
 DTÇP Psikoloji Bölümü
 Klinik Psikoloji Anabilim Dalı
 Sıhhiye-Ankara

is:starred

10 ileti dizisinden 2.

Evlilik çatışma ölçeği

Gelen Kutusu x

Ezgi Calisgan 21 Kas 2018 Çar 11:05 ☆

Merhaba iyi günler. Ydü Klinik psikoloji yüksek lisans öğrencisiyim. Bitirme tezimde izniniz olursa geliştirmiş olduğunuz Evlilik çatışma ölçeğini kullanmak ist

zeynep@metu.edu.tr 22 Kas 2018 Per 15:22 ★ ↩ ⋮

Alıcı: ben ▾

Merhaba,

Tez çalışmanızda ölçeği kullanabilirsiniz. Ekte ölçek, puanlama ve kaynakça bilgisinin olduğu dosyayı iletiyorum.

Başarılar,

Doç. Dr. Zeynep Hatipoğlu Sümer
Orta Doğu Teknik Üniversitesi,
Eğitim Bilimleri Bölümü
06800, Ankara- Türkiye

...

ÖZGEÇMİŞ

Ezgi ÇALIŞGAN

Ağustos 1993 yılında Ankara'da doğdu. İlköğretim hayatını Söke Vakıfbank İlköğretim okulunda, Lise hayatını ise Söke Lisesinde tamamladı. 2012 Eylül - 2016 Şubat yılları arasında Girne Amerikan Üniversitesi Psikoloji (İngilizce) lisans programını bitirdi. Lisans stajını Söke Devlet Hastanesinde yaptı. Yüksek lisansını Yakın Doğu Üniversitesi Klinik Psikoloji (tezli) olarak yaptı. Yüksek lisans stajı ise Muğla Sıtkı Koçman Eğitim Araştırma Hastanesinde yaptı.

İNTİHAL RAPORU

Psk. Ezgi Çalışgan

ORIGINALITY REPORT

12%

SIMILARITY INDEX

11%

INTERNET SOURCES

6%

PUBLICATIONS

%

STUDENT PAPERS

PRIMARY SOURCES

1

jrtr.org

Internet Source

3%

2

isletmecilik.org

Internet Source

3%

3

proje.akdeniz.edu.tr

Internet Source

1%

4

docs.neu.edu.tr

Internet Source

1%

5

ÖZGÜVEN, Nihan. "Ağızdan ağıza iletişim kavramı ve tüketicilerin satın alma davranışı arasındaki ilişkinin analizi", Ekonomik Mali Yayınlar San. ve Tic. AŞ., 2010.

Publication

1%

6

www.medula.com.tr

Internet Source

<1%

7

zgefdergi.com

Internet Source

<1%

8

acikerisim.ticaret.edu.tr

Internet Source

<1%

ETİK KURUL RAPORU

I

05.02.2019

Sayın Ezgi Çalışgan

Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'na yapmış olduğumuz YDU/SB/2019/346 proje numaralı ve "Evlilik Doyumu Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi" başlıklı proje önerisi kurumumuzca değerlendirilmiş olup, etik olarak uygun bulunmuştur. Bu yazı ile birlikte, başvuru formunuzda belirttiğiniz bilgilerin dışına çıkmamak suretiyle araştırmaya başlayabilirsiniz.

Doçent Doktor Direnç Kanol

Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu Raportörü

A handwritten signature in black ink that reads 'Direnç Kanol'.

Not: Eğer bir kuruma resmi bir kabul yazısı sunmak istiyorsanız, Yakın Doğu Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'na bu yazı ile başvurup, kurulun başkanının imzasını taşıyan resmi bir yazı temin edebilirsiniz.